

huì shàng pú sà wèn dà shàn quán
慧上菩萨问大善权

jīng
经

huì shàng pú sà wèn dà shàn quán jīng juàn shàng
慧上菩萨问大善权经卷上 •• 03

huì shàng pú sà wèn dà shàn quán jīng juàn xià
慧上菩萨问大善权经卷下 •• 48

huì shàng pú sà wèn dà shàn quán jīng juàn shàng
慧上菩萨问大善权经卷上

yī míng shàn quán fāng biàn suǒ dù wú jí
一名善权方便所度无极

xī jìn sān zàng zhú fǎ hù yì
西晋三藏竺法护译

wén rú shì yī shí fó yóu shě wèi chéng zhī shù
闻如是：一时，佛游舍卫城祇树
gěi gū dú yuán yǔ dà bī qiū zhòng jù bī qiū bā qiān
给孤独园，与大比丘众俱，比丘八千，
zhū dà dì zǐ xué jiè jù zú pú sà wàn èr qiān yī
诸大弟子学戒具足。菩萨万二千，一
qiè shèng tōng wú suǒ bù dá yǐ dé zǒng chí biàn cái wú
切圣通无所不达，已得总持，辩才无
liàng bù qǐ fǎ rěn qí dé wú xiàn chè dù zhū gēn
量，不起法忍，其德无限彻睹诸根，
yīng bìng shòu yào wéi shī zǐ hǒu jiù jì shí fāng zhòng shēng
应病授药为狮子吼，救济十方众生
bǎi qiān mò bù méng dù ěr shí shì zūn cóng yàn zuò qǐ
百千莫不蒙度。尔时，世尊从宴坐起
sī xū wèi jiǔ yǔ wú shù zhī zhòng juàn shǔ zhōu zā ér
斯须未久，与无数之众眷属周匝而
wéi shuō jīng
为说经。

shí huì pú sà míng yuē huì shàng jí cóng zuò qǐ
时会菩萨名曰慧上，即从坐起

gèng zhěng yī fu cháng guì chā shǒu qián bái fó yán yuàn
更整衣服，长跪叉手前白佛言：愿

yù yǒu suǒ wèn wéi rú lái zhì zhēn tīng zhě nǎi gǎn chén
欲有所问，唯如来至真听者乃敢陈

shuō
说！

shì zūn gào yuē zì suǒ yù wèn fó dāng wéi rǔ
世尊告曰：恣所欲问，佛当为汝

kāi jiě jié zhì
开解结滞。

huì shàng bái fó suǒ yún shàn quán wèi hé wèi
慧上白佛：所云善权，为何谓

hū
乎？

fó gào huì shàng shàn zāi shàn zāi zú xìng zǐ
佛告慧上：善哉！善哉！族姓子，

duō suǒ mǐn shāng āi niàn ān yǐn zhū tiān rén mín quàn huà
多所愍伤，哀念安隐诸天人民，劝化

jiāng lái dǎo yǐn sān tu kāi chǎn fó fǎ huò wēi miào huì
将来导引三涂，开阐佛法获微妙慧，

nǎi wèn kāi shì shàn quán fāng biàn fó yán dì tīng shàn
乃问开士善权方便。佛言：谛听！善

sī niàn zhī wú dāng wéi rǔ shēn chàng qí yào huì shàng
思念之，吾当为汝申畅其要。慧上

pú sà jí yǔ zhòng huì shòu jiào ér tīng
菩 萨 及 与 众 会 受 教 而 听。

yú shì fó gào huì shàng yuē zú xìng zǐ shàn quán
于 是 佛 告 慧 上 曰：族 姓 子，善 权

kāi shì yī yī chuāi shí suí shí fāng biàn hóng shī liú pǔ
开 士 以 一 揣 食，随 时 方 便 弘 施 流 普，

quàn fā lí yuán zhuì chù sheng zhě shǐ cǐ èr pǐn xī qù
劝 发 黎 元 坠 畜 生 者，使 此 二 品 悉 趣

dé běn xìng zhū tōng huì qí xīn xiǎo liǎo jù zú fó huì
德 本，兴 诸 通 慧，其 心 晓 了 具 足 佛 慧，

shì wèi pú sà shàn quán fāng biàn
是 谓 菩 萨 善 权 方 便。

yòu zú xìng zǐ shàn quán kāi shì ruò rén zhí dé
又 族 姓 子，善 权 开 士，若 人 殖 德

quàn zàn dài xǐ yǐ sī shàn běn zé shī zhòng shēng yǐ
劝 赞 代 喜，以 斯 善 本 则 施 众 生，以

jué zhī xīn shùn yī qiè xīn ér bú duò luò jiǎng sī jiào
觉 之 心 顺 一 切 心 而 不 堕 落，讲 斯 教

yǐ chéng zhū dì zǐ yuán jué zhī chéng wéi zhū tōng huì
已，成 诸 弟 子、缘 觉 之 乘 为 诸 通 慧，

shì wèi pú sà shàn quán fāng biàn
是 谓 菩 萨 善 权 方 便。

yòu zú xìng zǐ shàn quán kāi shì shí fāng zhū shù
又 族 姓 子，善 权 开 士，十 方 诸 树

qí huā wèi yè xiāng qì fēn fù rén suǒ qīn shàng ér
其 花 炜 晔，香 气 芬 馥 人 所 钦 尚，而

wú zhǔ míng jìng cǎi jí hé fèng sǎn zhū fó shì yǐ dé
无主名，敬采集合奉散诸佛，誓以德

běn yǐ jí zhòng shù zhì zhū tōng huì shǐ bèi dào míng jù
本，已及众庶志诸通慧使备道明，具

huò wú liàng jiè pǐn dìng pǐn huì pǐn jiě tuō pǐn
获无量戒品、定品、慧品、解脱品、

dù tuō zhī jiàn pǐn shì wèi pú sà shàn quán fāng biàn
度脱知见品，是谓菩萨善权方便。

yòu zú xìng zǐ shàn quán kāi shì mǐn chá qún méng
又族姓子，善权开士愍察群萌，

zài ān zhù xǐ bǐ huàn dài shòu yǐ zhū tōng huì yīn yuán
在安助喜彼患代受，以诸通慧因缘

fāng biàn jiàn lì dé běn yòng shī zhòng lèi wéi shí fāng shì
方便，建立德本用施众类，为十方世

jiè shì pī dé kǎi qí zāo nǎo hài zhě zé jiù shè suǒ
界誓被德铠，其遭恼害者则救摄所

huàn dài shòu qí zuì quàn yǐ tōng huì shǐ huò dà ān shì
患代受其罪，劝以通慧使获大安，是

wèi pú sà shàn quán fāng biàn
谓菩萨善权方便。

yòu zú xìng zǐ shàn quán kāi shì gòng yī rú lái
又族姓子，善权开士供一如来，

guān lǜ zhū fó fǎ shēn píng děng jiè dìng huì jiě
观虑诸佛法身平等，戒、定、慧、解、

dù zhī jiàn pǐn yì fù rú zhī zhī shì gòng yǎng yī rú
度知见品亦复如之；知是供养一如

lái dēng zé wéi fèng yǎng shí fāng zhū fó suǒ jiàn gòng zuò
来，等则为奉养十方诸佛，所见供祚，
kāi shì lì shòu shī yòu zhòng shēng shì wèi pú sà shàn quán
开士历受施祐众生，是谓菩萨善权
fāng biàn
方便。

yòu zú xìng zǐ shàn quán kāi shì gǎn suǒ shēng chù
又族姓子，善权开士敢所生处，
qí suǒ zhù chù bù jì wú wǒ wèi céng zì qīng rú lìng
其所住处不计吾我未曾自轻，如令
fěng dú sì jù zhī sòng guān chá qí yì xīn bú qiè léi
讽读四句之颂，观察其义心不怯羸，
xuān xiǎn bèi jù bù xiǎng lì yǎng gài zhū fó dù ruò rù
宣显备具，不想利养，盖诸佛土若入
guó yì zhé xìng dà āi yǒng yuè shuō zhī shì yuàn wén wú
国邑，辄兴大哀踊跃说之，誓愿闻吾
sì jù sòng zhě jiē chéng zhū fó wú ài biàn cái shì wèi
四句颂者，皆成诸佛无碍辩才，是谓
pú sà shàn quán fāng biàn
菩萨善权方便。

yòu zú xìng zǐ shàn quán kāi shì jiǎ shǐ shēng zài
又族姓子，善权开士，假使生在
pín kuì zhī mén shè xíng qǐ gài qiú yī xī shàn wú bǐ
贫匮之门，设行乞丐求一夕膳，无鄙
liè xīn zhuǎn fèng xián zhòng ruò huì dú rén nèi zì wéi chá
劣心转奉贤众。若惠独人内自惟察，

rú lái yǒu yán wù huī guǎng shī jīn wú qǐ yǔ suǒ jìn
如来有言，务恢广施，今吾乞与所进
wēi xiān jiàn zhū tōng huì shì yì wú liàng zhí sī dé běn
微鲜，建诸通慧誓意无量，殖斯德本
quàn fā zhòng shēng yáo huò bǎo zhǎng ruò rú lái zhì zhēn
劝发众生，饶获宝掌，若如来至真
děng zhèng jué yě yǐ sī miào huì guāng hù xī gòng suǒ
等正觉也。以斯妙慧光护夕供，所
fú nà zhě chí jiè xué dào yuán chóng gōng dé duō suǒ bǐ
服纳者持戒学道，缘崇功德多所彼
zhì shì wèi pú sà shàn quán fāng biàn
致，是谓菩萨善权方便。

yòu zú xìng zǐ shàn quán kāi shì yǔ zhū dì
又族姓子，善权开士，与诸弟
zǐ yuán jué jù yóu xīn bù tóng guī jiàn rén gòng yǎng
子、缘觉俱游，心不同归。见人供养
dì zǐ yuán jué yì bù qīn huò xìng yú èr niàn
弟子、缘觉，意不钦获，兴于二念：
yī cóng pú sà xīn chéng fó shì zūn èr dì zǐ
一、从菩萨心成佛世尊，二、弟子、
yuán jué yīn fó fǎ shēng zào sī guān yǐ zhū suǒ gòng yǎng
缘觉因佛法生。造斯观已，诸所供养
wèi yǐ wéi shàng wú suǒ xué xí zé sān pǐn zuì guān wú
未以为上。吾所学习则三品最，观无
shì mò wú suǒ tān lè shì wèi pú sà shàn quán fāng biàn
适莫无所贪乐，是谓菩萨善权方便。

yòu zú xìng zǐ shàn quán kāi shì xíng yī bù shī
又族姓子，善权开士行一布施，
zé jù liù dù wú jí hé děng liù dù shàn quán kāi shì
则具六度无极。何等六度？善权开士
jiàn pín qǐ zhě jù zú dà shī wú qiān tān xīn sī shī
见贫乞者，具足大施无悭贪心，斯施
dù wú jí shēn zì hù jìn fèng chí jiè zhě qí fàn è
度无极；身自护禁奉持戒者，其犯恶
zhě shǐ lì jiè fǎ xún ér gěi shī lìng wú suǒ huǐ sī
者使立戒法，寻而给施令无所毁，斯
jiè dù wú jí ruò chēn huì zhě yù yǐ cí xīn jìng
戒度无极；若嗔恚者，御以慈心、净
xīn míng xīn mǐn āi děng xīn xìng shī bù shī sī rěn
心、明心、愍哀等心，兴施布施，斯忍
dù wú jí suí yí gòng bàn yǐn shí zhī shàn shēn kǒu yì
度无极；随宜供办饮食之膳，身口意
xíng shēn děng rú kōng sī jìn dù wú jí yī xīn děng shī
行身等如空，斯进度无极；一心等施
jìn zhǐ wò mèng ér wú luàn xíng sī dìng dù wú jí rú
进止卧梦而无乱行，斯定度无极；如
zī shī yǐ yù niàn zhū fǎ shuí yǒu shī zhě hé suǒ shí
兹施已御念诸法，谁有施者？何所食
zhě shuí shòu bào yìng zào sī qiú zhě fǎ bù kě dé
者？谁受报应？造斯求者法不可得，
bú jiàn shī zhě jí shí shī zhě wú shòu bào yìng sī huì
不见施者及食施者，无受报应，斯慧

dù wú jí shì zú xìng zǐ quán shī ruò sī zé jù
度无极。是族姓子，权施若斯，则具
liù dù wú jí zhī fǎ
六度无极之法。

yú shì huì shàng pú sà bái fó yán wèi céng yǒu
于是慧上菩萨白佛言：未曾有
yě tiān zhōng tiān kāi shì zhàng fu quán shī jù zú yī
也！天中天，开士丈夫权施具足，一
qiè fó fǎ duō suǒ shè hù zhèn yú shēng sǐ shàn jí yú
切佛法多所摄护，振于生死赡及余
lèi
类。

fó yán zhì zāi chéng rú suǒ yún quán shī suī
佛言：至哉！诚如所云，权施虽
wēi shěnchéngzhòng dé wú liàng nán jì yòu zú xìng zǐ
微，审成众德无量难计。又族姓子，
xíng quán kāi shì hé wèi tuì huán yǐ quán fāng biàn ér yǐ
行权开士，何谓退还？以权方便而以
shī yǔ zòng suí è yǒu wéi zhī suǒ jū bì cháng zuì zhě
施与，纵随恶友为之所拘，毕偿罪者
zì guān niàn yán yīn zhǒng zhū rù dé wú bú miè dāng chú
自观念言：阴种诸入得无不灭，当除
sī huàn nǎi zhì wú wéi wú shì dāng pī dào dé zhī kǎi
斯患乃至无为。吾誓当被道德之铠，
rèn lì fā qǐ zhōu xuán zhōng shǐ zé wù jiū jìng
任力发起周旋终始则务究竟。

huì shàng yòu wèn wéi tiān zhōng tiān jiǎ shǐ yǒu
慧上又问：唯天中天，假使有
rén fàn yú sì zuì yǒu suǒ xiǎng niàn fā yì chū jiā wéi
人犯于四罪有所想念，发意出家为
pú sà dào rán hòu yún hé
菩萨道，然后云何？

fó yán shè dāng huǐ shī sì chóng zhī jìn yì quán
佛言：设当毁失四重之禁，以权
xiāo zuì zhòng huàn xī chú shì zú xìng zǐ wéi pú sà dào
消罪众患悉除。是族姓子，为菩萨道
wú yǒu zuì xìn
无有罪衅。

ěr shí huì shàng pú sà bái shì zūn yuē hé wèi
尔时，慧上菩萨白世尊曰：何谓
pú sà ér yǒu zuì yāng
菩萨而有罪殃？

fó yán ruò yǒu kāi shì xué dé tuō jiè dé tuō
佛言：若有开士学得脱戒，得脱
jiè zhě zé èr bǎi wǔ shí jìn yú bǎi qiān jié fú shí
戒者则二百五十禁，于百千劫服食
guǒ lǚ wéi rén suǒ rǔ ér jiē rěn zhī ruò yǒu xiǎng niàn
果蓏，为人所辱而皆忍之。若有想念
dì zǐ yuán jué zhī xíng kāi shì zé wéi shēng sǐ gēn
弟子、缘觉之行，开士则为生死根
fù rú zú xìng zǐ shēng wén yuán jué fàn běn zhū jìn
缚。如族姓子，声闻、缘觉犯本诸禁，

bù chú yīn zhǒng zhū rù bù dé miè dù yě rú zú xìng
不除阴种诸入，不得灭度也。如族姓
zǐ shě kāi shì xíng bú zì gǎi zhèng ér yǒu xiǎng niàn
子，舍开士行不自改正，而有想念
zhì qiú shēng wén yuán jué yù dé wú shàng zhèng zhēn zhī
志求声闻、缘觉，欲得无上正真之
dào wéi zuì zhèng jué zhě zhōng bù néng chéng yě
道为最正觉者，终不能成也。

yú shì ā nán bái shì zūn yuē yì niàn wǒ xī
于是阿难白世尊曰：忆念我昔
rù shě wèi chéng ér xíng fēn wèi jiàn yǒu kāi shì míng zhòng
入舍卫城而行分卫，见有开士名重
shèng wáng zài tā shì zuò yǔ nǚ rén tóng chuáng wǒ wèi
胜王，在他室坐与女人同床。我谓
fàn huì xīn yòng wéi lǜ dé wú yì rén xué fàn hēng zhě
犯秽，心用惟虑：得无异人学梵行者，
yú rú lái jiào jiāng wú zào jiàn wén xiǎng niàn yú yī qiè
于如来教，将无造见闻想念于一切
hū shí wǒ shì zūn zhān jiàn lì xiǎng tàn fā sī yán
乎？时我，世尊，瞻见立想叹发斯言，
sān qiān dà qiān shì jiè ér liù fǎn zhèn dòng shí zhòng shèng
三千大千世界而六反震动。时重胜
wáng jí zì yǒng shēn zhù yú kōng zhōng qù dì sì zhàng
王，即自踊身住于空中，去地四丈
jiǔ chǐ bào ā nán yuē yún hé xián zhě fàn jìn huì
九尺，报阿难曰：云何贤者，犯禁秽

zhě níng néng yǒng shēn zhǐ xū kōng hū zài rú lái qián
者，宁能踊身止虚空乎？在如来前，
hé bù wèn yē hé wèi pú sà fàn zuì zhī fǎ ā nán
何不问耶？何谓菩萨犯罪之法？阿难
tóu shēn jí zì huǐ guò yuē wéi rán shì zūn wǒ shèn
投身即自悔过曰：唯然，世尊，我甚
mí miù rú hé piān jiàn qiú dà lóng duǎn
迷谬！如何偏见求大龙短！

fó gào ā nán yí zì xiū shèn wú chá dà chéng
佛告阿难：宜自修慎，无察大乘
zhèng shì zhī biàn ér xiǎng qí què yóu rú xián zhě zhì dì
正士之便而想其阙！由如贤者志弟
zǐ chéng ruò yī ruò èr tóng xiū zá xíng bù dāng shì zhī
子乘，若一若二同修杂行，不当视之
hú yí xiè fèi dé wú jìn lòu rú shì ā nán wù
狐疑懈怠得无尽漏。如是，阿难，勿
guān shàn quán kāi shì yǒu fèi tuì xiǎng yú zhū tōng huì suǒ
观善权开士有废退想于诸通慧。所
yǐ zhě hé pú sà dà shì ài nà juàn shǔ yè yǐ sān
以者何？菩萨大士，爱纳眷属业以三
bǎo bù wéi fó fǎ xián shèng zhòng yě shǐ zhì wú shàng
宝，不违佛法贤圣众也，使志无上
zhèng zhēn zhī dào
正真之道。

fó yǔ ā nán ruò zú xìng zǐ zú xìng nǚ
佛语阿难：若族姓子、族姓女，

xīn cún dà chéng bù lí zhū tōng huì bù huāng wǔ lè yì
心存大乘不离诸通慧，不荒五乐抑
zhì wǔ yù guān yú wǔ tōng dé rú lái gēn dāng zhī zhèng
制五欲，观于五通得如来根，当知正
shì yǔ nǚ rén jù yòu tīng ā nán bǐ nǚ rén zhě
士与女人俱。又听阿难，彼女人者，
nǎi wǎng qù shì wéi zhòng shèng wáng bǎi shēng zhī ǒu sù qíng
乃往去世为重胜王百生之偶，宿情
wèi bá gù yǒu sè ēn tān zhòng shèng yán kǒu fā shì yán
未拔故有色恩，贪重胜颜口发誓言：
ruò yǔ wǒ jù dé suǒ yú dāng cóng qí jiào fā wú
若与我俱得遂所娱，当从其教发无
shàng zhèng zhēn dào yì shí zhòng shèng wáng xīn zhī qí niàn
上正真道意。时重胜王心知其念，
chén xiàn zhěng fú yóu sī fǎ mén rù zhī qí shì guān nèi
晨现整服，由斯法门入之其室，观内
wài dì xīn děng wú chí zhí shǒu tóng chù yǐ rú qí yù
外地心等无持，执手同处已如其欲，
zé sòng yuē
则颂曰：

yú zāi bèi yú yù zhū fó suǒ bú tàn
愚哉悖于欲，诸佛所不叹，

néng juān ēn ài zhě dé fó rén zhōng shàng
能蠲恩爱者，得佛人中上。

shí nǚ xǐ yǒng jí cóng zuò qǐ zì tóu yú dì
时女喜踊即从坐起，自投于地，

guī mìng zì zé fú zuì huǐ guò wéi zhòngshèngwáng ér tàn
归命自责伏罪悔过，为重胜王而叹

sòng yuē
颂曰：

wú yǐ lí zhū yù shì zūn zhī suǒ tàn
吾已离诸欲，世尊之所叹，

jié zhǐ ēn ài zhù yuàn fó wú shàng dào
节止恩爱著，愿佛无上道。

qián xīn zhī suǒ xiǎng jīn shǒu zì huǐ guò
前心之所想，今首自悔过，

shāng mǐn zhū qún shēng jiū jìng fā dào yì
伤愍诸群生，究竟发道意。

ěr shí zhòngshèngwáng pú sà suí yù huà nǚ
尔时，重胜王菩萨，随欲化女

shǐ fā wú shàngzhèngzhēn dào yì jí cóng zuò qǐ ér chū
使发无上正真道意，即从坐起而出

qí shì ā nán guān sī xīn chí qīng jìng jīn wú shòu bǐ
其室。阿难观斯心持清净，今吾授彼

nǚ jué zhuǎn nǚ shēn hòu jiǔ shí jiǔ jié dāng dé zuò fó
女决，转女身后九十九劫当得作佛，

hào lí wú shù bǎi qiān suǒ shòu rú lái zhì zhēn děngzhèng
号离无数百千所受如来、至真、等正

jué míng xíng chéng wéi shàn shì shì jiān jiě wú shàng
觉、明行成、为善逝、世间解、无上

shì dào fǎ yù tiān rén shī wéi fó zhòng yòu yǐ
士、道法御、天人师、为佛众祐。以

shì xián zhě guān pú sà hēng suǒ xíng wú duǎn bú duò zuì
是贤者观菩萨行，所行无短不堕罪

fǎ zhòng shèng wáng pú sà cóng xū kōng xià qí shǒu fó
法。重胜王菩萨从虚空下，稽首佛

zú bái shì zūn yuē kāi shì dāng xíng shàn quán fāng biàn lì
足白世尊曰：开士当行善权方便立

yú dà āi ruò quàn yī rén dǎo yǐ fǎ běn cóng qí suǒ
于大哀！若劝一人导以法本，从其所

shēng zhé dāng huò zhī xìn yú shàn quán duò dà dì yù zhì
生辄当获之信于善权，堕大地狱至

yú bǎi jié suǒ zāo kǔ tòng nǎo jù zhī huàn zé dāng rěn
于百劫，所遭苦痛恼剧之患，则当忍

zhī níng huà yī rén shǐ lì dé běn bú bì cǐ nán shì
之。宁化一人使立德本不避此难！世

zūn gào yuē shàn zāi shàn zāi zhèng shì tōng dá shì wéi
尊告曰：善哉！善哉！正士通达，是为

pú sà dà āi zhī xíng chāo dù zhū shòu
菩萨大哀之行，超度诸受。

fó yán zú xìng zǐ wú niàn guò shì wú shù jié
佛言：族姓子，吾念过世无数劫

shí yǒu yī xué zhì míng yuē yàn guāng chǔ yú lín sǒu
时，有一学志，名曰焰光，处于林藪

xíng jí xiáng yuàn sì bǎi èr shí wàn suì jìng xiū fàn hēng
行吉祥愿，四百二十万岁净修梵行，

guò què suì yǐ rù shā jié guó yǒu táo jiā nǚ jiàn cǐ
过阙岁已入沙竭国。有陶家女，见此

xué zhì zī mào shū hǎo duān zhèng jué miào yù yì lóng chóng
学志姿貌姝好端正绝妙，欲意隆崇

jí zì tóu tuō xué zhì wèn zǐ hé suǒ qiú hū dá
即自投托。学志问：姊，何所求乎？答

yuē mù rén xué zhì bào yán wú bú lè yù nǚ yuē
曰：慕仁。学志报言：吾不乐欲。女曰：

shè bù rán zhě wú jiāng zì zéi yàn guāng zì niàn wú
设不然者，吾将自贼。焰光自念：吾

hù jìn jiè jìng xiū fàn hèng sì bǎi èr shí wàn suì jīn
护禁戒净，修梵行四百二十万岁，今

ruò huī zhī fēi jí xiáng yě niàn yǐ shě què lí zhī qī
若毁之非吉祥也。念已舍却离之七

bù nǎi fā cí āi huī fàn jìn jiè zé duò dì yù
步，乃发慈哀：毁犯禁戒则堕地狱，

ruò bù rú shì nǚ zì cán zéi níng lìng sī nǚ huò zhì
若不如是，女自残贼。宁令斯女获致

ān yīn wú dāng kān rěn dì yù zhī tòng yàn guāng jí hái
安隐，吾当堪忍地狱之痛。焰光即还，

yòu zhí qí bì ér yù zhī yuē cóng nǚ zhī yù xìng wù
又执其臂而喻之曰：从女之欲，幸勿

zì wēi xué zhì tuì jū xí jiā zhī yè shí yǒu èr nián
自危。学志退居习家之业十有二年，

yàn ài zhǐ zú nǎi jìng sì děng shòu zhōng zhī hòu shēng yú
厌碍止足乃净四等，寿终之后生于

fàn tiān
梵天。

fó yán zú xìng zǐ yù zhī ěr shí yàn guāng xué
佛言：族姓子，欲知尔时焰光学

zhì qǐ yì rén hū mò zào cǐ guān zé wú shēn shì
志，岂异人乎？莫造此观，则吾身是。

táo jiā nǚ zhě jí qú yí yě bǐ shàng sè yù cǐ shùn
陶家女者，即瞿夷也。彼尚色欲此顺

qí xīn wú yǐ dà āi yuè dù shēng sǐ bǎi qiān zhī huàn
其心，吾以大哀越度生死百千之患。

xián zhě qiě guān yú rén suǒ fàn zhuì qù dì yù shàn quán
贤者且观余人所犯坠趣地狱，善权

kāi shì gèng shēng fàn tiān
开士更升梵天。

fó gào huì shàng shè shè lì fú dà mù jiàn lián
佛告慧上：设舍利弗、大目犍连

xíng shàn quán zhě bù shǐ qú hé lí bǐ qiū zhuì yú dì
行善权者，不使瞿和离比丘坠于地

yù suǒ yī zhě hé wú yì xī zhě jū lóu qín fó shí
狱。所以者何？吾忆昔者拘楼秦佛时，

yǒu yī bǐ qiū míng yuē wú gòu chǔ yú xián jū guó jiā
有一比丘名曰无垢，处于闲居国家

shān kū qù bǐ bù yuǎn yǒu wǔ shén xiān yǒu yī nǚ rén
山窟，去彼不远有五神仙。有一女人

dào yù dà yǔ chí zǒu bì rù wú gòu bǐ qiū suǒ zhǐ
道遇大雨，驰走避入无垢比丘所止

zhī kū yǔ jì chū qu shí wǔ xiān rén jiàn nǚ gè yán
之窟。雨霁出去，时五仙人见女各言：

bǐ qiū jiān huì wèi zhī bú jìng wú gòu zhī zhū shén xiān
比丘奸秽谓之不净。无垢知诸神仙
suǒ niàn jí zì yǒng shēn zài yú xū kōng qù dì sì zhàng
所念，即自踊身在于虚空，去地四丈
jiǔ chǐ zhū xiān jiàn zhī fēi chù kōng zhōng gè yuē rú
九尺。诸仙见之飞处空中，各曰：如
wú jīng diǎn suǒ jì rǎn yù chén zhě zé bù dé fēi xún
吾经典所记，染欲尘者则不得飞。寻
wǔ tǐ tóu dì fú shǒu wū héng jiǎ shǐ bǐ qiū bú xiàn
五体投地伏首诬横。假使比丘不现
shén biàn qí wǔ xiān shì duò dà dì yù ěr shí wú gòu
神变，其五仙士堕大地狱。尔时无垢
bǐ qiū zé cí shì pú sà yě ruò shè lì fú mù
比丘，则慈氏菩萨也。若舍利弗、目
jiàn lián yǒu quán fēi shēng zé qú hé lí wú yóu xiàn zhuì
捷连有权飞升，则瞿和离无由陷坠。
dāng zhī cǐ yì fēi shēng wén yuán jué suǒ néng jí zhī
当知此义，非声闻、缘觉所能及知，
wéi dú kāi shì fēn bié xiǎo liǎo shàn quán fāng biàn yóu rú
唯独开士分别晓了善权方便。犹如
fàng yì nǚ rén sì shí zhuāng yán tān cái lì yù huò wú
放逸女人四时庄严贪财利欲，或无
zhì zhě biàn gǎi rén xìng shǐ cóng qí yì shì yú shī shēn
智者变改人性，使从其意示于施身，
jìng zhòng bǐ rén dān jìn qí chǎn suí qì yuǎn zhī yuán suǒ
敬重彼人殫尽其产，遂弃远之，缘所

huò rù wèi céng yǒu huǐ shàn quán pú sà yì fù rú sī
获入未曾有悔。善权菩萨亦复如斯，
guān chá rén gēn kě kāi huà zhě yǐ hé fāng biàn zé huà
观察人根可开化者，以何方便则化
lì zhī jìng shī zhòng shēng bú lìn qí shēn zhí zhū dé
立之，敬施众生不吝其身，殖诸德
běn bù cáng qíng nì shè shǐ zhī rén yǐ jiàn dé běn yòng
本不藏情匿。设使知人已建德本，用
qí rén gù xù mìng cháng shàn yī qiè yù lè wú suǒ tān
其人故续命长善，一切欲乐无所贪
mù shě chú ēn ài lìng guī yú wú qí xīn qīng jìng wú
慕，舍除恩爱令归于无。其心清净无
suǒ xì zhù yóu rú mì fēng jiē cǎi zhòng huā bú jì cháng
所系著，犹如蜜蜂接采众花不计常
xiǎng yú huā zhī yè yī wú suǒ sǔn xíng quán pú sà suí
想，于花枝叶一无所损。行权菩萨随
sú fāng biàn suī lè zhū yù bú jì ài yù bù fā cháng
俗方便，虽乐诸欲不计爱欲、不发常
xiǎng bú zì huǐ shēn yì bù sǔn bǐ pì rú shù zhǒng
想，不自毁身亦不损彼。譬如树种
bù shī xiān sè yīn ér shēng yá wú jiā pèi zhě rú shì
不失鲜色，因而生芽无加茂者。如是，
zú xìng zǐ pú sà yǐ kōng wú xiǎng bú yuàn zhī fǎ zhì
族姓子，菩萨以空无想不愿之法，智
dù wú jí guǎng dà zhī huì rù zhū chén láo suí suǒ lè
度无极广大之慧，入诸尘劳随所乐

xíng bù shě xí sú yù bú huì shēn bù wéi fó tàn wèi
行，不舍习俗欲不秽身，不违佛叹未
céng tuì zhuǎn rú bǔ yú gōng yǐn wǎng bù wǎng zì yì suǒ
曾退转，如捕鱼工引网布网，恣意所
yù jié zhòng dà liú shōu gāng shè wǎng duō suǒ huò dé pú
欲截众大流，收纳摄网多所获得。菩
sà rú shì rù kōng wú xiǎng bú yuàn zhī fǎ yǐ xì wēi
萨如是入空无想不愿之法，以细微
xīn zài yī qiè huì fù yú dà yù zhū tōng huì xīn yǐ
心在一切慧，缚于大欲，诸通慧心以
wú hù xīn zì zài suǒ huò dé shēng fàn tiān pì rú
无护心，自在所获得生梵天。譬如
zhàng fu gōng xué zhòu shù wéi lì suǒ bǔ wù xì fù zhī
丈夫工学咒术，为吏所捕五系缚之，
qí rén zì zì zé yǐ yī zhòu duàn zhū léi xiè ér dé
其人自恣则以一咒，断诸縲绁而得
jiě qù rú shì zú xìng zǐ shàn quán pú sà wǔ yù
解去。如是，族姓子，善权菩萨五欲
zì lè pǔ yǔ zhòng jù zì qí suǒ xìng zhì lì shù lì
自乐，普与众俱恣其所幸，智力术力
yī yī tōng huì huài yī qiè yù méi shēng fàn tiān pì ān
以一通慧，坏一切欲没生梵天。譬安
yīn shī yī yī qí xīn wú suǒ è jì biàn xiàn yīn bì
隐师以一其心无所恶忌，变现荫庇
sòng dà gǔ rén huò yǒu yú bàng ér shāng zhī yuē cùn chá
送大贾人，或有愚谤而伤之曰：忖察

cǐ shī zì juàn shǔ cái huì shàng bù hé dù ān néng jì
此师，自眷属财贿尚不合度，安能济

zhòng shǐ miǎn zéi hū jiāng bì yí lòu wú liàng qián bǎo
众使免贼乎？将必遗漏无量钱宝。

yú shì dǎo shī jī fèn chǐ zhī jí cóng zuò qǐ bīng xīn
于是导师激愤耻之，即从坐起秉心

jiānqiáng dài jiǎ wǔ dāo cuī lā yuàn dí suǒ hù ān yīn
坚强，带钶舞刀摧拉怨敌，所护安隐

wú suǒ wáng shī xíng quán pú sà zhí zhì huì dāo suí shí
无所亡失。行权菩萨，执智慧刀随时

suǒ yù yǐ qiǎo fāng biàn ān xí wǔ lè zhì dì zǐ chéng
所欲，以巧方便安习五乐，志弟子乘

suǒ bú yuè kě wéi fā cí mǐn yún hé ruò cǐ xìng fàng
所不悦可，为发慈愍：云何若此兴放

yì xíng shàng bú zì dù hé néng jì zhòng jiàng mó yuàn
逸行，尚不自度，何能济众降魔怨

hū suǒ bù kān xié yě pú sà yǐ zhì huì dù wú jí
乎？所不堪偕也。菩萨以智慧度无极

fǎ shàn quán fāng biàn zì yì suǒ yù yǐ zhì huì dāo duàn
法，善权方便恣意所欲，以智慧刀断

jié chén láo liè zhū luó wǎng chāo yóu zì zì biàn zhū fó
截尘劳裂诸罗网，超游自恣遍诸佛

guó lí nǚ rén tǔ wú yǒu xiá huì
国，离女人土无有瑕秽。

ěr shí yǒu pú sà míng yuē ài jìng rù shě wèi
尔时，有菩萨名曰爱敬，入舍卫

dà chéng pǔ cì xíng qǐ zhì guì xìng jiā guì xìng yǒu nǚ
大城普次行乞至贵姓家。贵姓有女

míng yuē zhí xiáng zài lóu guān shàng wén bǐ qiū yīn shòu
名曰执祥，在楼观上闻比丘音，受

shí biàn chū zé dù qí xíng fā fàng yì yì qí yù shèn
食便出则睹其形，发放逸意，其欲甚

chéng bù dé cóng zhì qì jué mìng zhōng qí shēn dòng yáo
盛不得从志，气绝命终其身动摇。

bǐ qiū jiàn nǚ xìng bú jìng xiǎng jí fā niàn yán hé wèi
比丘见女兴不净想，即发念言：何谓

fǎ lè zì suǒ xǐ zhě jì kōng wú shí qí yóu pào shuǐ
法乐自所喜者？计空无实，其犹泡水，

wú suǒ kě zūn ěr mù bí kǒu shēn yì rú fǔ ròu chuāi
无所可遵耳目鼻口身意，如腐肉揣

gé guǒ pí fù cóng zú zhì dǐng hé suǒ kě lè hū guān
革裹皮覆，从足至顶何所可乐乎？观

wú zhèng sòng wú xiǎng wú niàn fǎ wú nèi wài yì wú shòu
无诤讼无想无念，法无内外亦无寿

mìng dōu wú suǒ yǒu xīn hé suǒ zhù yì hé suǒ shòu
命，都无所有，心何所著亦何所受？

yǒng lí yù xiá yì wú dé yě dì guān zhū fǎ wú suǒ
永离欲瑕亦无得也。谛观诸法无所

qǐ zhě ài jìng pú sà jí dé bù qǐ fǎ rěn zé shí
起者，爱敬菩萨即得不起法忍，则时

xīn xǐ yǒng yuè zài xū kōng qù dì sì zhàng jiǔ chǐ rào
欣喜踊跃在虚空，去地四丈九尺，绕

shě wèi chéng qī zā
舍卫城七匝。

yú shí shì zūn jiàn ài jìng pú sà shēng zài xū
于时，世尊见爱敬菩萨，升在虚

kōng pì rú yàn wáng shén zú wú ài zì yóu zì zài gào
空譬如雁王，神足无碍自由自在，告

xián zhě ā nán yuē rǔ jiàn ài jìng fēi yóu jìn zhǐ rú
贤者阿难曰：汝见爱敬飞游进止如

yàn wáng hū
雁王乎？

duì yuē yǐ jiàn
对曰：已见。

fó yán ā nán ài jìng pú sà yīn sè yù
佛言：阿难，爱敬菩萨，因色欲

xíng huò zhū fó fǎ xiáng fú mó bīng zé zhuǎn fǎ lún
行获诸佛法，降伏魔兵则转法轮。

zhí xiáng nǚ zhōngzhuǎn nǚ rén shēn dé shēng dāo lì zǐ gàn
执祥女终转女人身，得生忉利紫紺

tiān gōng zì rán huà yǒu sì bǎi bā shí lǐ diàn wàn sì
天宫，自然化有四百八十里殿，万四

qiān yù nǚ jù gòng shì zhī yuán cǐ zhī dé ér fā huì
千玉女俱共侍之，缘此之德而发慧

xīn zì niàn hé xíng dé shēng cǐ hū jí zhī běn zài
心，自念：何行得生此乎？即知本在

shě wèi wéi guì xìng nǚ sè huò ài jìng yuán sī tān yù
舍卫为贵姓女，色惑爱敬，缘斯贪欲

shòu zhōng zhuǎn nǚ jí wéi nán zǐ zì rán shén huà wú yāng
寿终转女即为男子，自然神化无央

shù zhòng zhì yú yù zhù nǎi huò cǐ bào qǐ kuàng qīng
数众，志于欲著乃获此报，岂况清

jìng gōng sù zhī xīn gòng yǎng fèng shì jìn jìng pú sà hū
净恭肃之心，供养奉事尽敬菩萨乎！

jīn jì lè zhī yú ān kě jiǔ cháng dāng yì shì zūn jí
今伎乐之娱安可久，常当诣世尊及

guān ài jìng pú sà
观爱敬菩萨。

yú shì tiān zǐ yǔ qí juàn shǔ gè zhí tiān huā
于是天子与其眷属，各执天花、

zhān tán zá xiāng wēi guāng wēi wēi jù yì shì zūn ài
栴檀杂香，威光巍巍俱诣世尊、爱

jìng dà shì jiē yǐ huā xiāng ér gòng shàng zhī qián qí
敬大士，皆以花香而供上之，前稽

shǒu lǐ rào fó sān zā zhù gè chā shǒu ér zàn sòng yuē
首礼绕佛三匝住，各叉手而赞颂曰：

zhū fó wú sī niàn lè zuì bù kě liàng
诸佛无思念，乐最不可量，

rú lái wú xīn yì zé huò zūn shàng dào
如来无心意，则获尊上道。

wǒ zài shě wèi wéi nǚ rén qí dà míng dé bù kě yì
我在舍卫为女人，其大名德不可议，

hào yuē zhí xiáng zhǎng zhě xī duān zhèng shū hǎo bǎo yán shēn
号曰执祥长者息，端正姝好宝严身，

yǐ wéi fù mǔ suǒ zhēnzhòng yǒu zhèng jué zǐ wú suǒ zhù
以为父母所珍重。有正觉子无所著，

hào yuē ài jìng wēi shén dà rù shě wèi chéng jiā fēn wèi
号曰爱敬威神大，入舍卫城家分卫。

wǒ wén qí yīn róu ruǎn miào huān xǐ zhī xīn qǔ fàn shí
我闻其音柔软妙，欢喜之心取饭食，

jí zì wǎng yì wú jí fǎ rú lái zhī zǐ ài jìng dào
即自往诣无极法，如来之子爱敬道。

wú jiàn bǐ yǐ qǐ luàn xīn mí huò ài yù tān fàng yì
吾见彼已起乱心，迷惑爱欲贪放逸，

jiǎ shǐ bù dé cóng wǒ yuàn jí dāng shòu zhōng yòng huó wéi
假使不得从我愿，即当寿终用活为。

dāng shí bù néng fā kǒu yán suī fèng yǐn shí bù néng shòu
当时不能发口言，虽奉饮食不能授，

wǒ yǐ ài yù fàng yì gù zé zài qí chù shòu mìng zhōng
我以爱欲放逸故，则在其处寿命终。

suī bù néng yīng yú dào hēng jiàng qì xiá huì nǚ rén shēn
虽不能应于道行，降弃瑕秽女人身，

dé wéi nán zǐ fó suǒ tàn jí shí dé shēng dāo lì tiān
得为男子佛所叹，即时得生忉利天。

gōng diàn zé zūn wēi miào hǎo yǐ bǎo hé chéng wú děng lún
宫殿则尊微妙好，以宝合成无等伦，

yǒu wàn sì qiān zhū juàn shǔ zhū cǎi nǚ lè xī jù zú
有万四千诸眷属，诸嫖女乐悉具足。

jí shí xīn zì fā niàn yán wú hé yīn yuán dé zhì cǐ
即时心自发念言：吾何因缘得致此？

xún shí shí niàn rú cǐ shì ài yù zhī xīn bào yīng rán
寻时识念如此事，爱欲之心报应然。

jiàn yú ài jìng xīn huān xǐ yǐ fàng yì xīn ér tān shì
见于爱敬心欢喜，以放逸心而贪视，

yuán shì zhī dé huò shì bào yóu rú guāng míng zhào hǎo shù
缘是之德获是报，犹如光明照好树。

dāng wéi zhèng jué fó zǐ dì suǒ zài yóu xīn ān zhù huì
当为正觉佛子弟，所在游欣安住慧，

ài yù zhī xīn bào rú cǐ hé kuàng yǒu rén gòng yǎng zhě !
爱欲之心报如此，何况有人供养者！

wú shēn jīn jí rú lái zǐ yuàn fā qiú zūn fó zhì huì
吾身今即如来子，愿发求尊佛智慧，

biàn dāng xiū xíng héng shā jié wèi céng shě lí dà zhì xìng
便当修行恒沙劫，未曾舍离大志性。

jiē yóu shàn shī yīn ài jìng zé dāng gòng yǎng fǎ fèng shì
皆由善师因爱敬，则当供养法奉事，

gòng shì yú dào wú qīn shǔ wéi yuàn xué qiú zài jué guī
供事于道无亲属，唯愿学求在觉轨。

xiū yú zūn miào dào zhī xíng yǐ fàng yì xīn suǒ dǔ zhù
修于尊妙道之行，以放逸心所睹著，

xún shí zé zhuǎn yú nǚ shēn biàn huò yǒng měng nán zǐ xíng
寻时则转于女身，便获勇猛男子形。

fù mǔ zài jiā jiē hào kū chòu sǐ yú dì zì zuó miè
父母在家皆号哭，臭死于地自淬灭，

xīn zì niàn yán shì gǔ dào chōng kǒu mà lì cǐ shā mén
心自念言是蛊道，冲口骂詈此沙门。

yìng shí tiān zǐ chéng fó wēi wǎng yì fù mǔ jù jiě shuō
应时天子承佛威，往诣父母具解说：

wú dé mà lì chēn shā mén jiāng wú cháng yè huò kú nǎo
无得骂詈嗔沙门，将无长夜获苦恼。

fù mǔ yù dé zhī wǒ fǒu wú yǐ yǒng zhì dào lì tiān
父母欲得知我否？吾已踊至忉利天，

yìng shí tuì zhuǎn nǚ rén shēn dé wéi tiān zǐ guāng wēi wēi
应时退转女人身，得为天子光巍巍。

fù mǔ dāng zhì ān zhù suǒ shǒu mà lì zuì zì huǐ guò
父母当至安住所，首骂詈罪自悔过，

gèng qiú jiù hù bù kě dé wéi yǒu rú lái wéi dào huì
更求救护不可得，唯有如来为道慧。

shí fù mǔ wén fó yīn xiǎng bǐ shí yǒng měng quàn huà zhī
时父母闻佛音响，彼时勇猛劝化之，

jiē hé xīn jiě juàn shǔ jù tóng shí wǎng yì néng rén fó
皆和心解眷属俱，同时往诣能仁佛。

zé gòng qí shǒu liǎng zú zūn jí zì huǐ guò chēn huì xīn
则共稽首两足尊，即自悔过嗔恚心，

xī gòng gōng jìng yú rú lái qǐ wèn ān zhù lìng jué zhèng
悉共恭敬于如来，启问安住令决正：

yǐ hé gòng shì yīng fèng fó hé wèi shùn fǎ fó zhòng sēng
以何供事应奉佛？何谓顺法佛众僧？

wéi wéi wú děng fēn bié shuō jiǎ shǐ wén zhě wú yì xīn
唯为吾等分别说，假使闻者无异心。

zuì shèng zé zhī xīn suǒ niàn jiù shì kǒu zé shuō rú cǐ
最胜则知心所念，救世口则说如此，

qí yù gòng yǎng yī qiè fó jiān gù dào yì yù zhū xiǎng
其欲供养一切佛，坚固道意御诸想。

fù mǔ qīn shǔ jí nán nǚ jù zú wǔ bǎi wú jiǎn shǎo
父母亲属及男女，具足五百无减少，

tīng wén dà rén zhī suǒ jiǎng tóng shí jiē fā dà dào xīn
听闻大人之所讲，同时皆发大道心：

zuì shèng suǒ yán rén wú yì ā nán tīng wǒ zhī suǒ yǔ
最胜所言仁无异，阿难听我之所语，

rú pú sà hèng wú duān dǐ shàn quán fāng biàn zhù zhì huì
如菩萨行无端底，善权方便住智慧。

ài jìng pú sà yuàn rú cǐ jiǎ shǐ nǚ rén ài jìng wǒ
爱敬菩萨愿如此：假使女人爱敬我，

zé dāng lìng zhuǎn nǚ rén xíng sù wéi nán zǐ rén zhōng shàng
则当令转女人形，速为男子人中上。

ā nán qiě guān cǐ míng dé yú rén suǒ yīn duò dì yù
阿难且观此名德，余人所因堕地狱，

yǐ fàng yì xīn tān xí sè yīn ài yù biàn wéi nán zǐ
以放逸心贪习色，因爱欲变为男子。

qí xīn tiān zǐ gòng yǎng wǒ cháng yǐ gōng jìng huò fēng ān
其心天子供养我，常以恭敬获丰安，

bǐ suǒ gòng yǎng nán jì jié dāng dé wéi fó hào jìn jiàn
彼所供养难计劫，当得为佛号尽见。

cǐ wǔ bǎi rén fā dào yì yì dāng zì zhì rén zhōng zūn
此五百人发道意，亦当自致人中尊，

hé rén wén cǐ bù gòng fó qí huān yuè xīn ān wú liàng
何人闻此不供佛？其欢悦心安无量。

jì qí ài jìng pú sà zhě suǒ kāi huà nǚ bù yī èr
计其爱敬菩萨者，所开化女不一二，

wú liàng bǎi qiān yì nuó shù yǐ ài yù xīn lì yú dào
无量百千亿万那术，以爱欲心立于道。

zé wéi yào wáng dà míng dé hé yīn pú sà dāng yǒu huì
则为药王大名德，何因菩萨当有秽？

yīn yuán chén láo shī ān yīn hé kuàng gòng yǎng fèng shì zhě
因缘尘劳施安隐，何况供养奉事者！

ěr shí xián zhě ā nán bái fó yán yóu rú yǒu
尔时，贤者阿难白佛言：犹如若有

rén jìn xū mí shān jiē suí shānguāng zhāo wéi jīn sè shè
人近须弥山，皆随山光昭为金色。设

huái huān xǐ yù yì xīn fèng dào fǎ xīn dé jìn pú sà
怀欢喜欲义心奉道法心，得近菩萨

jiē huò yī lèi qù zhū tōng huì xīn xìng zì rán wǒ cóng
皆获一类，趣诸通慧心性自然。我从

jīn shǐ fèng chí pú sà rú xū mí shān yóu rú yào wáng
今始奉持菩萨如须弥山，犹如药王

míng yuē jiàn yù yǒu qīng jìng xīn ruò chēn huì yì jiàn cǐ
名曰见愈，有清净心若嗔恚意，见此

yào zhě zhòng bìng jiē chú pú sà rú shì jìng bù jìng xīn
药者众病皆除。菩萨如是净不净心，

yín nù chī xīn jìn pú sà zhě xī wéi chú yù
淫怒痴心覩菩萨者悉为除愈。

shí fó zàn yuē shàn zāi ā nán chéng rú ěr
时佛赞曰：善哉！阿难，诚如尔

yán
言。

yú shì xián zhě dà jiā shè bái fó yán shèn nán
于是贤者大迦叶白佛言：甚难

jí yě tiān zhōng tiān pú sà dà shì bù kě sī yì
及也！天中天，菩萨大士不可思议，

zài suǒ yóu zhì wéi zhū zhòng shēng xiàn wú wèi yù kōng
在所游至，为诸众生现无畏欲。空

wú xiǎng bú yuàn shēng wén yuán jué wéi xíng cǐ fǎ pú
无想不愿，声闻、缘觉唯行此法，菩

sà pǔ hù zhuǎn shǐ gèng rù zhū tōng huì jì yǐ shàn fāng
萨普护，转使更入诸通慧迹，以善方

biàn jiāng shùn qí xīn zhōng bú huì yàn sè shēng xiāng wèi xì
便将顺其心，终不秽灰色声香味细

huá fǎ yě
滑法也。

dà jiā shè fù bái fó yán wǒ kě tàn yù pú
大迦叶复白佛言：我可叹喻菩

sà dà shì zhī suǒ xíng hū
萨大士之所行乎？

fó yán kě tàn
佛言：可叹。

jiā shè yuē pì dà kuàng yě duàn jué wú rén zì
迦叶曰：譬大旷野断绝无人，自

rán yǒu qiáng shàng zhì sān shí sān tiān wéi yǒu yī mén
然有墙，上至三十三天，唯有一门，

wú yāng shù rén jiē rù kuàng yě qù zhī bù yuǎn yǒu yī
无央数人皆入旷野。去之不远有一

dà chéng qí guó fēng shú mǐ gǔ zú jiàn kuài lè nán yán
大城，其国丰熟米谷卒贱快乐难言，

rén mín zhòng duō bù kě chēng jì qí zài bǐ chéng zé rú
人民众多不可称计。其在彼城则如

jīn gāng chéng páng yǒu jiāng jiāng cè yǒu lù kuàng lù zhī
金刚城，旁有江，江侧有路。旷路之

zhōng yǒu xiá huì rén cōng shí niàn yì huái mǐn yù dù rù
中有黠慧人，聪识念义，怀愍欲度入

kuàng yě zhě jǔ shēng ér méng chēng qù kuàng yě bù yuǎn
旷野者，举声而盟称：去旷野不远，

dà chéng zhī ān yǒng wú sǐ jù wú wéi dǎo shī lái qù
大城之安永无死惧，吾为导师来趣

suǒ lè zhòng rén bào yuē wú děng bù xíng yú cǐ bú
所乐。众人报曰：吾等不行，于此不

dòng yù dǔ chéng xiàng chéng zì rán xiàn ěr nǎi wǎng ěr
动，欲睹城像城自然现，尔乃往耳！

shí fù yǒu rén jiě wēi miào zhě yīng yuē dāng wǎng suí rén
时复有人解微妙者应曰：当往，随仁

suǒ còu wú děng rú shì báo fú zhī rén wén cǐ shēng yǐ
所凑！吾等如是薄福之人，闻此声已

bú xìn bú lè bù cóng qí jiào bú dù kuàng yě bǐ wēi
不信不乐，不从其教不度旷野。彼微

miào rén zé dù kuàng yě guān lù yóu hé zé chéng ér
妙人则度旷野，观路由河，则乘而

jìn lù zhī zuǒ yòu yǒu bǎi qiānzhàngshēn dà xī jiàn bù
进路之。左右有百千丈深大溪涧，布
zhū cǎo mù sì fāng zuò qiáo zé jì è lù sì chū wú
诸草木四方作桥，则济厄路四出无
ài dà zéi cóng hòu zhuī ér bú jù zéi zì rán què zhōng
碍。大贼从后追而不惧，贼自然却终
bù hái gù shāo shāo qián xíng yì bù kǒng jù bù zuǒ yòu
不还顾，稍稍前行亦不恐惧，不左右
shì zé jiàn dà chéng shāo jìn chéng guō xīn bù hú yí
视则见大城。稍近城郭心不狐疑，
rù bǐ chéng yì wéi wú liàng rén xiàn qí yí shì zēng yì
入彼城邑为无量人，现其仪式增益
fú zuò
福祚。

jiā shè tàn yǐ chén yù dà kuàng yě zhě wèi
迦叶叹已陈喻：大旷野者，谓
shēng sǐ zhī nán qiáng zhì sān shí sān tiān zhě wèi wú
生死之难。墙至三十三天者，谓无
xiá suǒ zhù ēn ài zhī yù yě wéi yǒu yī mén zhě wèi
黠所著恩爱之欲也。唯有一门者，谓
dà chéng yě rén rù kuàng yě zhě wèi zhòng yú míng fán
大乘也。人入旷野者，谓众愚冥凡
fū zhī shì yě xiá rén fā yuàn hū zhòng rén zhě wèi pú
夫之士也。黠人发愿呼众人者，谓菩
sà dà shì suǒ lè dù wú jí yě zhì liè bù xíng yù
萨大士所乐度无极也。志劣不行欲

jiànchéng zhě wèi shēng wén yuán jué yě yīng yuē dāng wǎng
见城者，谓声闻、缘觉也。应曰当往，
suí rén suǒ còu zé pú sà yě wén shēng bú xìn zhě wèi
随仁所凑则菩萨也。闻声不信者，谓
wài dào yì xué zhòng xié xíng yě dù kuàng yě zhě wèi
外道异学众邪行也。度旷野者，谓
fèng jīng jìn zhì zhū tōng huì xiū zhū sān mèi yě lù yóu
奉精进至诸通慧修诸三昧也。路由
hé zhě wèi fǎ mén yě zuǒ dà xī jiàn bǎi qiān zhàng zhě
河者，谓法门也。左大溪涧百千丈者，
wèi shēng wén dì yě yòu dà xī jiàn bǎi qiān zhàng zhě
谓声闻地也。右大溪涧百千丈者，
wèi yuán jué chéng yě dà bù zhì cǎo mù zuò sì fāng qiáo
谓缘觉乘也。大布置草木作四方桥
zhě wèi shàn quán fāng biàn huì dù wú jí yě sì chū wú
者，谓善权方便慧度无极也。四出无
ài zhě wèi pú sà sì ēn zhī xíng shè wú liàng rén yě
碍者，谓菩萨四恩之行摄无量人也。
zéi zhuī bú jù zì rán què zhě wèi mó guān shǔ jí zhū
贼追不惧自然却者，谓魔官属及诸
yī xíng yě zhōng bù hái gù zhě wèi rěn dù wú jí
猗行也。终不还顾者，谓忍度无极
yě shāo shāo qián xíng wèi wéi pú sà zhī suǒ kāi huà jìn
也。稍稍前行，谓为菩萨之所开化进
dù wú jí yě yì bù kǒng jù zhě wèi yǐ qīng jìng xīn
度无极也。亦不恐惧者，谓以清净心

fā qǐ zhòngshēng zhì píngděng jué yě bú shì zuǒ yòu zhě
发起众生志平等觉也。不视左右者，
wèi bú zhì yuè shēng wén yuán jué zhī lì yě zé jiàn dà
谓不志乐声闻、缘觉之利也。则见大
chéng zhě wèi dá zhū tōng huì yě shāo jìn chéng zhě wèi
城者，谓达诸通慧也。稍近城者，谓
jiàn dào gōng dé xí xíng fó huì yě xīn wú hú yí zhě
见道功德习行佛慧也。心无狐疑者，
wèi xiǎo zhì huì shàn quán zhū dù wú jí zé néng biàn dǔ
谓晓智慧善权诸度无极，则能遍睹
yī qiè zhòngshēng wú suǒ wèi è ?shì rù chéng yī wéi wú
一切众生无所畏恶。适入城已为无
liàng rén zào xiàn yí shì zēng yì fú zuò zhě wèi rú lái
量人，造现仪式增益福祚者，谓如来
zhì zhēn děng zhèng jué yě fó tiānzhōngtiān shì xìng zài shì
至真等正觉也。佛天中天适兴在世，
zé wéi pú sà lì yú míng hào guǎng jiàn lì yì
则为菩萨立于名号广建利义。

yú shì shì zūn zàn jiā shè yuē shàn zāi shàn zāi
于是世尊赞迦叶曰：善哉！善哉！

nǎi tàn sī yù shuō cǐ yán shí wàn èr qiān tiān yǔ rén
乃叹斯喻。说此言时，万二千天与人

fā wú shàngzhèngzhēn dào yì
发无上正真道意。

fó yǔ jiā shè pú sà dé hēng bù kě chēng jì
佛语迦叶菩萨：德行不可称计，

xué dì wēi miào shàn quán fāng biàn dà shì suǒ zuò bù wéi
学谛微妙，善权方便大士所作，不为
yǐ jǔ bù tā rén shī bù yán yǒu wǒ yì bù yán
已举，不他人施，不言有我亦不言
bī
彼。

shí huì shàng pú sà bái shì zūn yuē hé wèi yī
时，慧上菩萨白世尊曰：何谓一
shēng bǔ chù ér jiā shè fó shí kǒu shuō sī yán yòng
生补处？而迦叶佛时，口说斯言：用
wéi jìn shì tì tóu shā mén ān néng yǒu dào fó dào nán
为覲是剃头沙门，安能有道？佛道难
dé shì zūn ěr shí hé yuán shuō cǐ
得，世尊尔时何缘说此？

fó yǔ huì shàng qiě zhǐ zú xìng zǐ wú dé
佛语慧上：且止！族姓子，无得
jié xiàn píng xiāng rú lái jí kāi shì xíng suǒ yī zhě hé
节限平相如来及开士行。所以者何？
pú sà dà shì shàn quán fāng biàn bù kě sī yì qí yǒu
菩萨大士善权方便不可思议。其有
zhèng shì dàn zuò sī guān yuán shì huà rén zú xìng zǐ tīng
正士，当作斯观缘是化人。族姓子听，
shàn sī niàn zhī yǒu fǎ hào yuē shàn quán fāng biàn pú sà
善思念之，有法号曰善权方便，菩萨
cóng dìng guāng fó yǐ lái suǒ xìng zhī huì bù kě sī yì
从定光佛已来，所兴之慧不可思议，

suí shí zhī yí gǎn kě fā qǐ jiǎng pú sà fǎ cóng jiàn
随时之宜敢可发起讲菩萨法。从见

dìng guāng shì zūn yǐ lái dé bù qǐ fǎ rěn wú yī xiá
定光世尊以来，得不起法忍，无一瑕

què wú suǒ wàng shī yì wú luàn xīn zhì huì wú sǔn
阙，无所忘失，亦无乱心智慧无损。

yǐ dé fǎ rěn suǒ zào pú sà yī niàn zhī qǐng qī rì
已得法忍所造菩萨，一念之顷七日

chéng fó yǒu pú sà zhì fā yì zhī jiān yī jié zhī yù
成佛。有菩萨志，发意之间一劫之喻，

wéi yī qiè rén suǒ zài shì xiàn kāi huà zhòng shēng yǐ zhì
为一切人所在示现开化众生，以智

huì lì yù dé chéng fó dà píng děng jué wú liàng yì jié
慧力欲得成佛大平等觉，无量亿劫

chēng tàn xié jiàn duō suǒ fā qǐ shì wéi pú sà shàn quán
称叹邪见多所发起，是为菩萨善权

fāng biàn

方便。

yòu zú xìng zǐ zhū shēng wén xué shè shǐ zì zài
又族姓子，诸声闻学设使自在，

yú sān mèi zhě wèi céng yǒu yě bù dǎi pú sà sān mèi
于三昧者未曾有也！不逮菩萨三昧

zhī dìng shēn yì bú dòng xīn wú suǒ xiǎng yì fēi zhòng
之定，身亦不动，心无所想，亦非众

rén shēn xīn suǒ jí yòu shǐ pú sà sān mèi zhèng shòu bú
人身心所及。又使菩萨三昧正受不

jìn bú tuì cháng yǐ sì ēn jiù shè qún pān bù shī jīng
进不退，常以四恩救摄群萌，不失精

jìn bù wéi xiè dài ér wéi zhòng rén jiǎng liù dù wú
进，不为懈怠，而为众人讲六度无

jí shì wèi pú sà shàn quán fāng biàn
极，是谓菩萨善权方便。

yòu zú xìng zǐ pú sà fā yì zhī qǐng yú dōu
又族姓子，菩萨发意之顷，于兜

shù tiān dǎi zhèng zhēn jué zhuǎn yú fǎ lún yán fú lì rén
术天逮正真觉转于法轮。阎浮利人

bù néng zì zhì shēng dōu shù tiān tīng shòu jīng fǎ pú sà
不能自致升兜术天听受经法，菩萨

xīn niàn tiān shàng zhū tiān néng xià zhì cǐ shì gù zhèng shì
心念天上诸天能下至此，是故正士

yú yán fú lì ér xiàn chéng fó shì wéi pú sà shàn quán
于阎浮利而现成佛，是为菩萨善权

fāng biàn

方便。

yòu zú xìng zǐ pú sà fā yì néng cóng dōu shù
又族姓子，菩萨发意，能从兜术

hū rán méi yǐ bù yóu bào tāi yī shí zhī qǐng chéng zuì
忽然没已，不由胞胎，一时之顷成最

zhèng jué bàng rén yǒu yí cǐ suǒ cóng lái wéi shì tiān
正觉。傍人有疑：此所从来，为是天

yē qián tuó luó biàn huà suǒ wéi hū ruò huái hú yí bù
耶？捷陀罗变化所为乎？若怀狐疑不

tīng shòu fǎ shì gù pú sà xiàn chù bāo tāi shì wéi pú
听受法，是故菩萨现处胞胎，是为菩

sà shàn quán fāng biàn
萨善权方便。

yòu zú xìng zǐ wú dé xìng niàn pú sà chù bāo
又族姓子，无得兴念菩萨处胞，

wù huái sī yì pú sà dà shì bù yóu jīng tāi suǒ yǐ
勿怀斯意菩萨大士不由精胎。所以

zhě hé yǒu sān mèi míng yuē wú gòu pú sà dà shì yǐ
者何？有三昧名曰无垢，菩萨大士以

sī zhèng shòu ér zì zhuāng yán dǒu shù tiān rén wèi pú sà
斯正受而自庄严。兜术天人谓菩萨

méi ér wú dòng yáo bù dǔ pú sà yóu yú bāo tāi xiàn
没而无动摇，不睹菩萨游于胞胎。现

chù mǔ fù ér cóng xié shēng qì guó juān jiā xún zuò fó
处母腹而从脇生，弃国捐家寻坐佛

shù shì qín kǔ xíng pǔ xiàn xī biàn wú suǒ bú biàn wú
树，示勤苦行普现悉遍无所不变，无

yǒu láo rǎo ér wú rǎn wū suǒ yǐ zhě hé pú sà zhī
有劳扰而无染污。所以者何？菩萨之

ruì suǒ huà qīng jìng shì wéi pú sà shàn quán fāng biàn
瑞所化清净，是为菩萨善权方便。

fó gào huì shàng hé gù pú sà zì huà qí shēn
佛告慧上：何故菩萨自化其身，

zǐ mó jīn sè xiàn rù bāo tāi
紫磨金色现入胞胎？

huì shàng dá yuē jì rán qīng jìng míng bái zhī pǐn
慧上答曰：寂然清净明白之品。

shì zūn yuē rán qí pú sà zhě chù zhòng shēng
世尊曰：然。其菩萨者，处众生

shàng zé dì yī zūn shì zé huà lái zhū tiān rén mín suǒ
上则第一尊，是则化来，诸天人民所

bù néng jí shì wéi pú sà shàn quán fāng biàn
不能及，是为菩萨善权方便。

hé gù pú sà zài mǔ bào tāi jù zú shí yuè
何故菩萨在母胞胎，具足十月

wú jiàn ér shēng rén tǎng qǐ niàn zài mǔ zhī huái rì yuè
不见而生？人傥起念在母之怀，日月

bù zú zhū gēn bú jù xiàn mǎn shí yuè shì wéi pú sà
不足诸根不具现满十月，是为菩萨

shàn quán fāng biàn
善权方便。

hé gù pú sà shēng yú shù yuán bú zài zhōng gōng
何故菩萨生于树园不在中宫？

pú sà cháng yè xí zài xián jū zhì lè jì mò xíng píng
菩萨长夜习在闲居，志乐寂寞行平

děng jìng yù lìng tiān lóng guǐ shén qián tà hé
等净，欲令天、龙、鬼、神、捷沓和、

ā xū lún jiā liú luó zhēn tuó luó mó hóu luó
阿须伦、迦留罗、真陀罗、摩睺罗、

rén yǔ fēi rén jiē shě shì yǔ jì rán gòng yǎng cǐ zhū
人与非人皆舍室宇寂然供养，此诸

花 xiāng pǔ liú tiān xià shǐ jiā wéi luó wèi guó zhōng rén
花香普流天下，使迦维罗卫国中人
mín huān xǐ yuè yù bù wéi fàng yì shì gù pú sà zài
民欢喜悦预不为放逸，是故菩萨在
yú shù xià jì mò chù shēng bú zài gōng guǎn shì wéi pú
于树下寂寞处生，不在宫馆，是为菩
sà shàn quán fāng biàn
萨善权方便。

hé gù pú sà cóng yòu xié shēng ruò bù rú shì
何故菩萨从右胁生？若不如是
zhòng rén yǒu yí zé wèi pú sà yīn yóu gòu jīng ér chù
众人有疑，则谓菩萨因由遘精，而处
tāi cáng bù wéi huà yù zhòng bì huái jié yóu yù nán jué
胎藏不为化育，众必怀结犹预难决，
shì gù shì xiàn lìng rén kāi jiě pú sà suī cóng yòu xié
是故示现令人开解。菩萨虽从右胁
ér shēng mǔ wú chuāng jí chū rù zhī huàn wǎng gǔ zūn
而生，母无疮瘡出入之患，往古尊
shèng yīn shí rú rán suǒ xíng wú wéi shì wéi pú sà shàn
圣因时如然，所行无违，是为菩萨善
quán fāng biàn
权方便。

hé gù pú sà mǔ pān shù zhī rán hòu ér shēng
何故菩萨母攀树枝然后而生？
shè bù ěr zhě zhòng rén dāng wèi huáng hòu suī shēng pú sà
设不尔者众人当谓，皇后虽生菩萨

bì yǒu nǎo huàn ruò rú fán shù ér wú shū bié yù wéi
必有恼患，若如凡庶而无殊别。欲为

lí yuán shì xiàn ān yīn mǔ shì pān shù zhī zhì xìng róu
黎元示现安隐，母适攀树枝，志性柔

hé zé pú sà dàn yù shì wéi pú sà shàn quán fāng biàn
和，则菩萨诞育，是为菩萨善权方便。

hé gù pú sà ān hé dàn bó hū rán ér shēng?
何故菩萨安和澹泊忽然而生？

qí shēn qīng jìng wú yǒu gòu huì pú sà zhì zūn sān jiè
其身清净无有垢秽，菩萨至尊三界

zhī shàng suī chù tāi zhōng rú rì zhāo shuǐ jìng wú suǒ
之上，虽处胎中如日昭水，净无所

zhù bù zēng bù jiǎn gù xiàn xié shēng bù yǔ fán tóng shì
著不增不减，故现胁生不与凡同，是

wéi pú sà shàn quán fāng biàn
为菩萨善权方便。

hé gù pú sà shì shēng sī xū dì shì jí xià
何故菩萨适生斯须，帝释即下

qián qí shǒu fèng bù shǐ yú tiān qí shì wú shǐ lì zī
前稽首奉不使余天？其释无始立兹

běn yuàn pú sà ruò shēng dāng yǐ jìng yì ér fèng shòu zhī
本愿，菩萨若生，当以净意而奉受之，

yì wéi pú sà běn dé zhī zhēng shì wéi pú sà shàn quán
亦为菩萨本德之征，是为菩萨善权

fāng biàn
方便。

hé gù pú sà shì jiàn shòu yǐ xíng dì qī bù
何故菩萨适见受已，行地七步

yì bù bā bù shì wéi zhèng shì jí xiáng zhī yīng yīng
亦不八步？是为正士吉祥之应，应

qī jué yì jué bù jué zhě yě zì gǔ qì yú jīn wèi
七觉意觉不觉者也。自古迄于今，未

yǒu néng xiàn xíng qī bù zhě shì wéi pú sà shàn quán fāng
有能现行七步者，是为菩萨善权方

biàn
便。

hé gù pú sà yǐ xíng qī bù jǔ shǒu ér yán
何故菩萨已行七步举手而言：

wú yú shì zūn tiān shàng tiān xià wéi zuì dì yī dāng jìn
吾于世尊天上天下为最第一，当尽

jiū jìng shēng lǎo sǐ yuán shì fàn fàn zhì jí zhū tiān zǐ
究竟生老死原？释梵梵志及诸天子，

bǐ shí zhòng huì mò bú biàn jí shè bú xiàn sī dāng gè
彼时众会莫不遍集，设不现斯当各

zì zūn zé huái jiāo màn biàn bú fù yù lǐ shì pú sà
自尊，则怀憍慢，便不复欲礼侍菩萨。

pú sà mǐn niàn wài dào fàn zhì zhū tiān zhī zhòng cháng yè
菩萨愍念外道梵志、诸天之众，长夜

bù ān bì zhūi è qù ér shòu kǔ tòng shì gù pú sà jǔ
不安必坠恶趣而受苦痛，是故菩萨举

shēng zì zàn wú yú shì zūn tiān shàng tiān xià dì yī quán
声自赞：吾于世尊天上天下第一，权

huì chāo yì dú bù wú lǚ dāng jiū jìng jìn shēng lǎo sǐ
慧超异独步无侣，当究竟尽生老死

gēn yǐ cǐ yīn gào sān qiān dà qiān shì jiè qí zhū tiān
根。以此音告三千大千世界，其诸天

zǐ wèi yǒu lái zhě yīng shēng biàn zhì ěr shí yì xué fàn
子未有来者应声便至。尔时异学梵

zhì jí zhū tiān zǐ jiē gòng qí shǒu jìng lǐ zàn yīn chā
志及诸天子，皆共稽首，敬礼赞音，又

shǒu guī chéng shì wéi pú sà shàn quán fāng biàn
手归诚，是为菩萨善权方便。

hé gù pú sà dà yuè ér xiào bù huái qīng xì
何故菩萨大悦而笑不怀轻戏，

xiào ér bù chǎn xiào pú sà xìng niàn yī qiè zhòng lèi běn
笑而不谄笑？菩萨兴念：一切众类本

yǔ wǒ jù fā shàng dào yì wú shàng zhèng jué kǒng wèi
与我俱，发上道意无上正觉，恐畏

xiè dài fàng yì zì zì gù wéi bēi jiàn yú míng gòng gāo
懈怠放逸自恣，故为卑贱愚冥贡高。

huò yīn shēng zhě jiě yī qiè fǎ zhì zhū tōng huì jīng jìn
或音声者解一切法，至诸通慧精进

mǐn dá shǐ guī mìng fó yóu sī dà āi fā qǐ méng lèi
敏达，使归命佛犹斯大哀，发起萌类

chú què fàng yì jiàn yǐ yuàn guǒ bǐ yì pǔ jù yǐ gù
除却放逸，见已愿果彼亦普具，以故

zhèng shì xiàn dà xīn xiào shì wéi pú sà shàn quán fāng biàn
正士现大欣笑，是为菩萨善权方便。

hé gù pú sà qīng jìng wú gòu ér fù xǐ yù
何故菩萨清净无垢而复洗浴，
shì fàn sì tiān suǒ jiàn gòng shì fán rén chū shēng jiē dāng
释梵四天所见供侍？凡人初生皆当
xǐ yù pú sà qīng jìng suí sú ér yù kuàng shì rén hū
洗浴，菩萨清净随俗而浴，况世人乎！
gù xiàn cǐ yì shì wéi pú sà shàn quán fāng biàn
故现此义，是为菩萨善权方便。

hé gù pú sà chū shēng zhī hòu qù dào kòng xián
何故菩萨初生之后，去到空闲
yú shù xià zuò rán hòu rù chéng yù yǐ jù zú zhū gēn
于树下坐，然后入城？欲以具足诸根
zhī běn shì xiàn zhōng gōng xián gē chàng jì yīn yuè zhī yú
之本，示现中宫弦歌倡伎音乐之娱，
rán sì dà dìng yóu sī xiàn yuán lìng zhòng xué quàn qì lí
然四大锭由斯现缘，令众学劝，弃离
cái bǎo lè shēng wēi miào rù jiā fù chū bú xìng yì xíng
财宝乐升微妙，入家复出不兴异行，
qù jiā xué dào zé zuò fó shù shì wéi pú sà shàn quán
去家学道则坐佛树，是为菩萨善权
fāng biàn
方便。

hé gù pú sà shēng hòu qī rì qí mǔ biàn hōng
何故菩萨生后七日其母便薨？
hòu shòu zhōng jìn fú yīng shēng tiān fēi pú sà jiù qián
后寿终尽，福应升天，非菩萨咎。前

chù dǒu shù guān hòu mó yē dà mìng jiāng zhōng yú yǒu shí
处兜术观后摩耶大命将终，余有十
yuè qī rì zhī qī gù cóng dǒu shù shén biàn lái xià xiàn
月七日之期，故从兜术神变来下现
rù hòu cáng yǐ shì tuī zhī fēi pú sà jiù shì wéi
入后藏。以是推之，非菩萨咎，是为
pú sà shàn quán fāng biàn
菩萨善权方便。

hé gù pú sà xué shū shè yù bīng zhàng jì shù chū
何故菩萨学书射御兵仗伎术擣

pú xì lè suí shì xí sú xiàn qián yīn yuán sān qiān dà
蒲戏乐？随世习俗现前因缘，三千大
qiān shì jiè zhū suǒ jī lè jīng cáng dào yào shī sòng shù
千世界诸所伎乐，经藏道要诗颂术
shù shén zhòu suǒ liáo yán tán cháo tiáo shì xiàn xī xué wú
数，神咒所疗言谈嘲调，示现悉学无
suǒ bù bó yù lìng shù rén bú zì jiāo màn shì wéi pú
所不博，欲令庶人不自骄慢，是为菩
sà shàn quán fāng biàn
萨善权方便。

yīn shì
音释

wěi yè wěi yǔ guǐ qiē yè yù zhé qiē wěi yè
暉晔（暉羽鬼切晔域輒切暉晔

guāng shèng mào kǎi kě hài qiē jiǎ yě xiǎn xī
光盛貌）。铠（可亥切甲也）。𪔐（息

qiǎn qiē shǎo yě zhèn zhāngrèn qiē shàn yě jì yě
浅切少也)。赈（章刃切贍也济也）。

wèn xǔ jìn qiē xì yě luǒ jí guǒ qiē guǒ luǒ
豐（许覲切隙也）。蓏（即果切果蓏

yě zài mù yuē guǒ zài dì yuē luǒ xiān yáng shàn qiē
也在木曰果在地曰蓏）。燠（羊贍切

xiānguāng rénmíng yě què kǔ xué qiē zhōng yě
燠光人名也）。阨（苦穴切终也）。

dān dōu hán qiē jiéjìn yě shà sè jiǎ qiē shí
殫（都寒切竭尽也）。啞（色甲切食

mào léi xiè léi lì zhuī qiē hēi suǒ yě xiè sī liè
貌）。縲绁（縲力追切黑索也绁思列

qiē jī yě bàn yě lā luò hé qiē zhé yě zhào
切击也絆也）。拉（落合切折也）。照

zhī yào qiē míng suǒ zhú yě xiá hú bā qiē huì
（之曜切明所烛也）。黠（胡八切慧

yě wèi yǔ guī qiē zhǐ wèi wèi wú chuāng bān yě
也）。痲（羽轨切痲痲谓无疮癥也）。

hōng hū hóng qiē zhūhóu sǐ yuē hōng chǐ chǒu jū
薨（呼弘切诸侯死曰薨）。擣（丑居

qiē chǐ pú xì yě cù cāng méi qiē wáng yě dìng
切擣蒲戏也）。碎（仓没切亡也）。錠

dīng dīng qièyīn dìng dèng yě dìngzhōng zhì zhú gù wèi zhī
（丁顶切音砵磴也錠中置烛故谓之

dèng tāo sù zuò dēng fēi shì
磴伞俗作灯非是）。

huì shàng pú sà wèn dà shàn quán jīng juàn xià
慧上菩萨问大善权经卷下

xī jìn sān zàng zhú fǎ hù yì
西晋三藏竺法护译

hé gù pú sà ér yǒu shì qǔ pú sà wú yù
何故菩萨而有室娶？菩萨无欲

bú shàng pèi pǐ qí yú lí yù zé wéi zhèng shì suǒ
不尚配匹，其于离欲则为正士。所

yǐ shì xiàn juàn shǔ qī xī bàng rén huái yí pú sà fēi
以示现眷属妻息，傍人怀疑，菩萨非

nán sī huáng mén ěr yù chú chén yín gù nà qú yí shì
男斯黄门耳！欲除沉吟故纳瞿夷释

shì zhī nǚ yuán cǐ xiàn shēng zǐ nán luó yún jiǎ lùn luó
氏之女，缘此现生子男罗云。假论罗

yún bāo tāi shēng zhě zé fēi yì yě suǒ yǐ zhě hé
云胞胎生者，则非义也。所以者何？

luó yún yú tiān biàn méi huà shēng bù yóu fù mǔ hé huì
罗云于天变没化生，不由父母合会

ér yù yòu shì pú sà běn yuàn suǒ zhì xī dìng guāng fó
而育，又是菩萨本愿所致。昔锭光佛

qú yí yǒu shì hòu shì wéi rén qī zhí qí dé běn bù
瞿夷有誓：后世为仁妻殖其德本。不

wéi jiǔ yào gù pīng nà zhī qíng wú suǒ zài sù rén rǎo
违久要故娉纳之，情无所在俗人扰

dòng mí huò sè yù yīn qín liàn zhù pú sà shì xiàn qī
动迷惑色欲殷勤恋著。菩萨示现妻
zi juàn shǔ xún fù shě guó huò yǒu rén yán zhèng shì
子眷属，寻复舍国，或有人言：正士
zhī fēi duān zhèng shū miào nǎi shàng juān qù hé kuàng wú
之妃端正殊妙，乃尚捐去，何况吾
děng yòu pú sà běn shǐ xué dào shí suǒ yǒu qī fù qún
等！又菩萨本始学道时，所有妻妇群
cóng juàn shǔ xiāng jìng zhòng gù gè gòng fā yuàn shì shì
从眷属，相敬重故各共发愿：世世
yǔ rén jù shēngshēngxiāng shì suí zhì chéng fó dào gù
与仁俱，生生相待，随至成佛道。故
guǎng fū yǎn qīng bái zhī fǎ zhōng gōng cǎi nǚ sì wàn èr
广敷演清白之法，中宫嫔女四万二
qiān rén fā wú shàng zhèng zhēn dào yì qí yú qún lèi xī
千人发无上正真道意，其余群类悉
dù è qù yǐ gù pú sà xiàn yǒu juàn shǔ qí zhū cǎi
度恶趣，以故菩萨现有眷属。其诸嫔
nǚ yǐ ēn ài qíng zì fán nǎo zhě shì jiàn pú sà dàn
女以恩爱情自烦恼者，适见菩萨澹
rán qīng jìng rú míng yuè zhū zé lí sè yù jiǎ shǐ pú
然清净如明月珠，则离色欲。假使菩
sà huà yú suǒ huà yán zī róng mào yóu ruò jǐ shēn ěr
萨化于所化，颜姿容貌由若己身，尔
shí cǎi nǚ yǔ huà rén jù zì kě suǒ yú gè xīn niàn
时嫔女与化人俱恣可所娱，各心念

yán wú děng jīn rì yǔ pú sà jù zhì mù yǒng yì
言：吾等今日与菩萨俱，志慕永异。

yú shí pú sà wǎng yán fú shù yīn xià ér zuò chán sī
于时菩萨往阎浮树荫下，而坐禅思

huān xǐ xíng ān yóu rú huà rén suǒ zào zhī biàn pú sà
欢喜行安，由如化人所造之变。菩萨

xī cóng dìng guāng fó lái suǒ jiàn ài yù yīn yuán zhī yè
昔从锭光佛来，所见爱欲因缘之业，

jiē shì wú shǐ gǎn fā zhī yīng shì wéi pú sà shàn quán
皆是无始感发之应，是为菩萨善权

fāng biàn
方便。

hé gù pú sà yú yán fú shù yīn ér zuò chán sī
何故菩萨于阎浮树荫而坐禅思？

huà qī shí yì zhū suǒ tiān zǐ lìng fā dào yì yòu fù
化七十亿诸所天子令发道意，又复

yù shǐ huáng hòu jiàn zhī xīn zì niàn yán huì dāng shě jiā
欲使皇后见之，心自念言会当舍家，

shì gù pú sà zuò yán fú shù yīn ér jì sī wéi shì
是故菩萨坐阎浮树荫而寂思惟，是

wéi pú sà shàn quán fāng biàn
为菩萨善权方便。

hé gù pú sà yè bàn chū jiā zhì yú jiāng liú
何故菩萨夜半出家？至于江流

ér zì xǐ yù gǎn zhū qún shēng wéi xiàn dé běn xī dāng
而自洗浴，感诸群生为现德本，悉当

niàn yán suǒ lì zhī chù gōng dé zì rán qīng bái fǎ gù
念言：所立之处功德自然清白法故。

yóu cǐ yè bàn chū jiā wú ài jí lè shì jiē dāng shě
由此夜半出家无碍，极乐事皆当舍
qì qīng bái zhī fǎ bù kě lí yě shì wéi pú sà shàn
弃，清白之法不可离也，是为菩萨善

quán fāng biàn
权方便。

hé gù pú sà zài dōu shù tiān quàn huà zhū tiān?
何故菩萨在兜术天劝化诸天？

lái xià xià shēng tiān rén chā shǒu shí dào kě qù mén zì
来下现生，天人叉手，时到可去门自
rán kāi pú sà yǒu niàn wáng táng huái yí wén cí bù
然开。菩萨有念：王傖怀疑，闻此不
liǎo cháng yè bù ān zāo zhí kǒng huàn zhuì yú è qù gù
了长夜不安，遭值恐患坠于恶趣。故

huà tiān rén tiān rén kāi mén zhū tiān zuò zhōng jǔ shēng
化天人，天人开门，诸天坐中举声
chēng yáng fēi pú sà jiù yù wèi wáng xīn wěi zhī yú tiān
称扬非菩萨咎，欲慰王心委之于天。

yóu guān sī yì yǒu suǒ quàn huà shì wéi pú sà shàn quán
由观斯义有所劝化，是为菩萨善权
fāng biàn
方便。

hé gù pú sà qì guó juān wáng ér xiàn shě qù?
何故菩萨弃国捐王而现舍去？

rén dāng jiě zhī pú sà wèi shēng lǎo bìng sǐ shì gù chū
人当解知，菩萨畏生老病死是故出
jiā bù wéi zēng bì jiā shì qīn zú juàn shǔ zhī dǎng shì
家，不为增避家室亲族眷属枝党，是
wéi pú sà shàn quán fāng biàn
为菩萨善权方便。

hé gù pú sà zì tì tóu xū fā sān qiān dà
何故菩萨自剃头须发？三千大
qiān shì jiè zhū tiān lóng shén qián tà hé rén yǔ
千世界诸天、龙、神、捷沓和、人与
fēi rén wú néng kān jiàn pú sà dǐng zhě kuàng néng wéi zūn
非人，无能堪见菩萨顶者，况能为尊
chú xū fā zhě yú shí pú sà quàn dù zhòng shēng zì chú
除须发者？于时菩萨劝度众生自除
xū fā niàn bái jìng wáng dāng qǐ hèn yì shuí tì zǐ shǒu
须发，念白净王当起恨意：谁剃子首？
cóng shǐ zhě wén zì tì zhī ěr wáng nǎi mò rán shì
从使者闻：自剃之耳！王乃默然，是
wéi pú sà shàn quán fāng biàn
为菩萨善权方便。

hé gù pú sà qǔ bǎo yīng luò guàn zé shǒu fù chē
何故菩萨取宝璎珞冠帻手付车
nì fā qǐ zhòng niàn pú sà wéi dào bù fù tān lè
匿？发起众念：菩萨为道，不复贪乐
zhēn bǎo zhī shì yú yī qiè wù ér wú suǒ zhù gù jiē
珍宝之饰，于一切物而无所著。故皆

shì zhī hòu shì biān dì fǎ xiào pú sà wú děng chū jiā
释之。后世边地法效菩萨：吾等出家，
yì dāng qǐng xué cóng fó fǎ zé yī sì xián xíng yī qiè
亦当请学。从佛法则猗四贤行，一切
wú zhù bù wéi yīn rù hú yí chū jiā shè bù rú shì
无著，不为阴入狐疑出家。设不如是
rén dāng yí yán bù zhī chǎn yè gù chū jiā yě shì wéi
人当疑言，不知产业故出家也。是为
pú sà shàn quán fāng biàn
菩萨善权方便。

fó yán zú xìng zǐ jīn qiě tīng cǐ pú sà
佛言：族姓子，今且听！此菩萨
hé gù liù nián zhì xiū kǔ hèng wéi zhū pú sà yǒu yāng
何故六年志修苦行？为诸菩萨有殃
zuì gù gù xiàn qín kǔ wéi zhū qún shēng quán qí fāng biàn
罪故，故现勤苦？为诸群生权其方便，
yú sī pú sà suǒ xìng wéi yě jiā shè fó shí kǒu fā
于斯菩萨所兴为也。迦叶佛时，口发
shì yán kūn tóu shā mén ěr yún hé wéi fó shì zé
是言：髡头沙门耳！云何为佛？是则
pú sà shàn quán fāng biàn dāng zhī shì yì hé gù pú sà
菩萨善权方便，当知是义。何故菩萨
ér yǒu sī yán yōu duō mó nà yǒu wǔ qīn yǒu jí wǔ
而有斯言？优多摩纳有五亲友及五
bǎi dì zǐ wéi dà fàn zhì guì zú xìng zǐ běn xué dà
百弟子，为大梵志贵族姓子，本学大

chéng wéi è zhī yǒu suǒ jiàn mí miù shī qí dào yì
乘，为恶知友所见迷谬，失其道意。

qí wǔ qīn yǒu xìn wài yì xué bù cóng zhēn jiào xiū wài
其五亲友信外异学不从真教，修外

dào jīng bù xí fó fǎ zì wèi yǒu dào wéi bǐ shī zhǎng
道经不习佛法，自谓有道。为彼师长，

qí shēn zì hào wú děng shì fó wǔ bǎi dì zǐ yì fù
其身自号吾等是佛，五百弟子亦复

rú shì yàn huā xué zhì yǐ quán fāng biàn rù sī zhì lèi
如是。焰花学志以权方便入斯志类，

yīn fā yán hē nán tí hé yuē hé suǒ wéi fó kūn tóu
因发言呵难提和曰：何所为佛？髡头

shā mén fó dào nán dé yòng wǎng jìn hū yàn huā shāo
沙门，佛道难得，用往覲乎？焰花稍

shāo huà wǔ zú xìng zǐ jí wǔ bǎi dì zǐ zài yì xué zhě
稍化五族姓子及五百弟子在异学者，

gù fā sī yán hé suǒ shì fó kūn tóu shā mén fó
故发斯言：何所是佛？髡头沙门，佛

dào nán dé
道难得。

fó yǔ huì shàng guān yú bǐ shì yàn huā xué zhì
佛语慧上：观于彼世焰花学志，

shí zài bié chù yǔ wǔ qīn yǒu wǔ bǎi juàn shǔ jù gòng
时在别处与五亲友、五百眷属俱共

zhèng lì yú shí táo jiā zhě míng nán tí hé wǎng zhì
正立。于时，陶家者名难提和，往至

qí suǒ jiē tàn jiā shè rú lái gōng dé wèi yàn huā xué
其所嗟叹迦叶如来功德，谓焰花学

zhì lái gòng jù wǎng yì jiā shè fó yàn huā xīn niàn
志，来共俱往诣迦叶佛。焰花心念：

cǐ zhū xué zhì dé běn wèi mǎn shè wú jīn tàn jiā shè
此诸学志德本未满，设吾今叹迦叶

rú lái dào zhī gōng dé huǐ zhū yì xué zú xìng zǐ děng
如来道之功德，毁诸异学族姓子等，

biàn dāng è zhù bì bú jù xíng yǐ gù yàn huā hù qí
便当愕住必不俱行。以故焰花护其

běn yuàn zhì huì wú jí yīn quán fāng biàn gù yán kūn tóu
本愿智慧无极，因权方便故言：髡头

shā mén fēi shì fó fó dào nán dé zhì huì wú jí
沙门非是佛！佛道难得，智慧无极，

hé suǒ chù hū xíng zhì dù zhě wú bǐ cǐ xiǎng yì wú
何所处乎？行智度者无彼此想亦无

dào xiǎng yàn huā tōng dá jiū jìng kōng huì pǔ wú suǒ zhù
道想，焰花通达究竟空慧普无所著，

shàn quán fāng biàn suí yī qiè fǎ gù fā sī yán yàn huā
善权方便随一切法故发斯言。焰花

xué zhì yǔ wǔ qīn yǒu wǔ bǎi dì zǐ zhì chí shuǐ cè
学志与五亲友、五百弟子，至池水侧

yù qì chū shuǐ chéng mǎ chē lǚ wǔ qīn yǒu cóng dì zǐ
浴讫出水，乘马车侣五亲友，从弟子

yóu xíng jiǎng jīng ěr shí huān yù chéng fó wēi shén yù
游行讲经。尔时，欢豫承佛威神欲

huà bǐ shī cóng yíng yàn huā chéng jí lǚ dì zǐ jí
化彼师从，迎焰花乘及侣弟子，即

xiāng wèn xùn yán suǒ cóng lái huān yù yǐ chéng dá yuē
相问讯言所从来。欢豫以诚答曰：

jiàn jiā shè fó hái yàn huā yuē kūn tóu shā mén fēi wéi
覲迦叶佛还。焰花曰：髡头沙门非为

shì fó fó dào nán dé táo zhě wén zhī shèn yòng bú yuè
是佛，佛道难得。陶者闻之甚用不悦，

yǐ shǒu zhuō fā qīng bú xìn zhě kě jù wǎng zhì yě
以手捉发：卿不信者，可俱往质也。

yàn huā chóu lǜ huān yù zhì xìng ān yǐn rén hé wèi céng
焰花筹虑：欢豫志性安隐仁和未曾

zú bào jīn xuán wú jí zhōng bú wàng yě wú jí dì zǐ
卒暴，今旋吾急终不忘也，吾及弟子

yí dāng gòng lǚ jù guān qí dào qiān yuē wéi rán yú
宜当共侣俱观其道。佷曰：唯然。于

shì táo zhě yàn huā wǔ yǒu wǔ bǎi dì zǐ biàn
是陶者、焰花、五友、五百弟子，便

gòng jù xíng jiàn jiā shè fó fó zé wéi shuō qián shì suǒ
共俱行覲迦叶佛，佛则为说前世所

xìng dào dé zhī běn xīn jí xǐ yǒng zàn yàn huā yuē
兴道德之本，心即喜踊，赞焰花曰：

shì zūn dào dé quán huì nǎi ěr hé xī bù zǎo wéi wú
世尊道德权慧乃尔，何惜不早为吾

děng shuō wǔ yǒu dì zǐ jiàn jiā shè fó dào dé wēi wēi
等说？五友、弟子见迦叶佛道德巍巍

biàn cái wú liàng jiē fā wú shàngzhèngzhēn dào yì shí
辩才无量，皆发无上正真道意。时，
jiā shè rú lái zhì zhēn děng zhèng jué shuō dà chéng yè kāi
迦叶如来至真等正觉，说大乘业开
chǎn fǎ zàng bú tuì zhuǎn lún wǔ dà fàn zhì wǔ bǎi dì
阐法藏不退转轮，五大梵志、五百弟
zǐ jiē dé bù qǐ fǎ rěn
子皆得不起法忍。

fó gào huì shàng zú xìng zǐ tīng yàn huā ruò yǐ
佛告慧上：族姓子听！焰花若以
fó zhì huì tàn jiā shè zūn huǐ yì xué zhě wǔ dà fàn
佛智慧叹迦叶尊、毁异学者，五大梵
zhì wǔ bǎi dì zǐ zhōng bù cóng huà yòu wú yóu dé jìn
志、五百弟子终不从化，又无由得覲
jiā shè fó yòng yù kāi huà zhī gù yīn xíng quán huì gù
迦叶佛。用欲开化之故因行权慧，故
fā sī yán kūn tóu shā mén fēi wéi shì fó fó dào nán
发斯言：髡头沙门非为是佛，佛道难
dé dé bú tuì zhuǎn wú suǒ bù dá bú fù yí dào shì
得。得不退转无所不达不复疑道，是
wéi pú sà shàn quán fāng biàn
为菩萨善权方便。

fó gào huì shàng pú sà suǒ yǐ suí shí rú huà
佛告慧上：菩萨所以随时如化
xiàn yǒu yú yāng qín kǔ zhī xíng shè bù rán zhě shā mén
现有余殃勤苦之行，设不然者，沙门

fàn zhì qīng jìng fèng jiè zhū yú lí mín jiāng wú zhī zhī
梵志清净奉诫，诸余黎民将无知之，
xiè dài bú jìn shì xiāng jiàn yǐ dé wú shuō zhī shì cáng
懈怠不进，适相见已得无说之，是藏
yì cáng sī děng cháng yè céng wú lì yì bù dé ān yīn
异藏。斯等长夜曾无利义，不得安隐
zé guī è qù yòng zhòng zuì xìn rú lái gù xiàn yú yāng
则归恶趣，用众罪衅如来故现余殃
wèi jìn pú sà dōu wú zuì gài zhī huàn chí jiè shā mén
未尽，菩萨都无罪盖之患。持戒沙门
fàn zhì ruò shuō cū yán jí dāng zì yí bù jiā jīng jìn
梵志，若说粗言即当自疑，不加精进，
bù dé jiě tuō yù jiàn sī děng yóu yù zhì zhě pú sà
不得解脱。欲建斯等犹豫志者，菩萨
yǐ quán kǒu fā cǐ yán yuán shì dù zhī jí dāng zì shuō
以权口发此言，缘是度之即当自说：
wú děng wú zhì zì zé huǐ guò wéi xué dào huì pǔ xíng
吾等无智自责悔过，唯学道慧普行
gōng jìng yòu wài yì xué gòng gāo zì yóu yǐ gù rú lái
恭敬，又外异学贡高自由。以故如来
qín kǔ liù nián fēi wéi yú yāng suǒ yǐ zhě hé huò yǒu
勤苦六年非为余殃。所以者何？或有
shā mén fàn zhì shí yī má yī mǐ qīng jìng zì zài yù
沙门梵志，食一麻一米清净自在，欲
shè cǐ děng jù zú qí yuàn gù pú sà rì fú yī má
摄此等具足其愿故，菩萨日服一麻

yī mǐ yǐ wéi xiàn dù ruò bù shí shí bù dé bù hái
一米以为限度，若不时食不得不还

zhì yú shèng dào pú sà fā yán kūn tóu shā mén bù dé
致于圣道。菩萨发言：髡头沙门不得

shì fó fó dào nán dé gù yǐ zuì yāng liù nián kǔ xíng
是佛，佛道难得。故以罪殃六年苦行，

liù nián zhī zhōng suǒ kě kāi dù zé fēi yì xué zhī suǒ
六年之中所可开度，则非异学之所

jí zhī ér lìng wài dào wǔ bǎi èr shí wàn rén zhù píng
及知。而令外道五百二十万人住平

děng huì suǒ kě jiàn fā yòu huà rén mín shì wéi pú sà
等慧，所可见发诱化人民，是为菩萨

shàn quán fāng biàn
善权方便。

hé gù rú lái jù huì sì bèi zhū tiān lóng
何故如来聚会四辈，诸天、龙、

shén jí rén fēi rén wéi jiǎng shuō jīng chū yè yù jìng fó
神及人非人，为讲说经初夜欲竟？佛

gào ā nán qǔ zhōng yī lái wú tǐ shǎo lěng ā nán
告阿难：取中衣来，吾体少冷。阿难

shòu jiào jí qǔ fèng jìn shàng yè yǐ jìng rù yú zhōng yè
受教即取奉进。上夜已竟入于中夜，

fù mìng ā nán qǔ shàng yī lái wú hán yù zhù jí fù
复命阿难取上衣来：吾寒欲著。即复

jìn zhī zhōng yè yǐ jìng rù yú hòu yè fù mìng ā nán
进之。中夜已竟入于后夜，复命阿难：

qǔ zhòng jí yī lái wú yù zhù zhī jí fù zhòng jìn
取众集衣来，吾欲著之。即复重进。

fó biàn fú zhù gào zhū bī qiū wú tīng chū jiā xué zhě
佛便服著告诸比丘：吾听出家学者

yī shí zhù sān fǎ yī jiǎ shǐ hán zhě yì kě fù zhī
一时著三法衣，假使寒者亦可复之。

suǒ yǐ zhě hé hòu shì biān dì hán liáng guó chéng bù kān
所以者何？后世边地寒凉国城不堪

dān bó suí qí tǔ dì yīng zhù fù zhòng fó wú hán wú
单薄，随其土地应著复重。佛无寒无

rè wú jī wú kě suǒ yǐ zhě hé wéi chù hán tǔ bú
热无饥无渴。所以者何？为处寒土不

zhù fù zhòng huò zhì jí bìng huò néng huī tuì bù néng
著复重，或致疾病，或能悔退，不能

jiū jìng qiú dào zhī yì shì wéi rú lái shàn quán fāng biàn
究竟求道之意。是为如来善权方便。

hé gù rú lái zuò yú cǎo rù wéi lái shì rén
何故如来坐于草蓐？为来世人

chū jiā xué zhě huò tān xiān hǎo chuáng zuò tà jī zhì
出家学者，或贪鲜好床座榻机，志

zài ān ruǎn bù jiā jīng jìn huò yǒu shǎo fú bù dé hǎo
在安软不加精进，或有少福不得好

zuò qú shū tà dēng zhòng yán bèi rù yuàn wàng tuì què xīn
坐毳毼毼毼重筵被蓐，怨望退却，心

dāng niàn yán rú lái shì zūn shēn yù chéng fó zuò yú cǎo
当念言：如來世尊身欲成佛，坐于草

rù bú zhù hǎo chuáng nǎi chéng fó dào hé kuàng wǒ děng dāng
蓐不著好床乃成佛道，何况我等当
mù hǎo zuò fó yán suǒ jiào suí qí xí sú zhòng yīn lèi
慕好座？佛言所教随其习俗，重茵累
rù bù fáng yú dào xì ruǎn bú yuè cū jiān bù yōu rén
蓐不妨于道，细软不悦粗坚不忧，人
xīn nán qí zhì xíng ruò gān gù yǐ quán biàn xiàn ruò gān
心难齐志行若干，故以权变现若干
jiào shì wéi rú lái shàn quán fāng biàn
教，是为如来善权方便。

hé gù pú sà fù qǐ fàn shí bàng wú dé zhě
何故菩萨复起饭食？傍无德者
zì è qiú dào fū yǐ jī è bù néng xìng huì gù ān
自饿求道，夫以饥饿不能兴慧，故安
yīn shí yīn chéng dào dé shuō pú sà fǎ kāi huà qún méng
隐食因成道德，说菩萨法开化群萌，
duō suǒ ān yīn bù yǐ qín kǔ pú sà shòu shí dé yòng
多所安隐不以勤苦。菩萨受食得用
chéng fó yóu sī dài yú yī sān mèi dìng yǐ yī sān mèi
成佛，由斯逮于一三昧定，以一三昧
zhù bǎi qiān jié shì wéi pú sà shàn quán fāng biàn
住百千劫，是为菩萨善权方便。

hé gù pú sà xián jū qiú dào cǎo rù fū yú
何故菩萨闲居求道，草蓐敷于
shù xià yòng guò qù fó bù tān chuáng zuò zuò fū shuō
树下？用过去佛不贪床座，坐敷说

dì jí xiáng lǐ yì shè shǐ pú sà shuō fǎ cū lüè zé
谛吉祥礼义。设使菩萨说法粗略则

rù lì yì qí yǒu yǐ cǎo shī pú sà zhě yīn fā dào
入利义。其有以草施菩萨者因发道

yì fó shí shòu jí xiáng zhī jué nǚ yú fāng lái dāng dé
意，佛时授吉祥之决：汝于方来当得

chéng wéi fó hào lí gù rú lái zhì zhēn děng zhèng jué
成为佛，号离垢如来至真等正觉。

shì wéi pú sà shàn quán fāng biàn
是为菩萨善权方便。

hé gù pú sà zuò fó shù xià shǐ mó yún jí?
何故菩萨坐佛树下使魔云集？

shè bú sù qù wú shàng zhèng zhēn dào zhě qí mó bō xún
设不速趣无上正真道者，其魔波旬

bù gǎn zhì pú sà suǒ yòu zú xìng zǐ pú sà chū zuò
不敢至菩萨所。又族姓子，菩萨初坐

shù xià xīn zì niàn yán shuí yú yù jiè sì yù zuì zūn
树下，心自念言：谁于欲界四域最尊，

rén cóng jiào zhě dāng lìng yì wú jù zhàn jué zhī ěr
人从教者？当令诣吾，俱战决之。尔

shí jù zú rù zhū tōng huì gù shǐ mó shì qí mó bīng
时具足入诸通慧，故使魔试其魔兵

shī bā wàn sì qiān yì tiān lóng guǐ shén qián
师八万四千亿，天、龙、鬼、神、捷

tà hé ā xū lún jiā liú luó zhēn tuó luó mó
沓和、阿须伦、迦留罗、真陀罗、摩

hóu lè jiē fā wú shàngzhèngzhēn dào yì shì wéi pú
睺勒，皆发无上正真道意。是为菩

sà shàn quán fāng biàn
萨善权方便。

hé gù rú lái yǐ chéng fó dào zhèng zuò qī rì
何故如来已成佛道，正坐七日

ér bù qǐ xíng chá shù wú yàn shì zhū tiān zǐ jiàn qí
而不起行察树无厌？是诸天子见其

dé hēng biàn huà gǎn dòng xīn dà huān xǐ gè xīn niàn yán
德行变化感动，心大欢喜，各心念言：

wú děng dāng qiú sī rú lái xīn hé suǒ yī hū sù yè
吾等当求斯如来心何所倚乎？宿夜

qī rì yī xīn zhuān jīng qiú zhī bù dé yuán shì zhī gù
七日一心专精求之不得，缘是之故

nǎi guān shì zūn sān shí èr xiàng xīn yì yǒng yuè zé fā
乃观世尊三十二相，心益踊跃则发

wú shàngzhèngzhēn dào yì dāng lái zhī shì yì dǎi rú
无上正真道意：当来之世，亦逮如

zī zuò yú fó shù yóu sī rú lái zuò shù qī rì shì
兹坐于佛树。由斯如来坐树七日，是

wéi pú sà shàn quán fāng biàn
为菩萨善权方便。

hé gù pú sà dé chéng fó yǐ quàn lǜ wú shù
何故菩萨得成佛已，劝率无数

tiān rén zhī zhòng fàn tiān bù qǐng yì bù shuō fǎ yú shì
天人之众，梵天不请亦不说法？于是

rú lái xīn zì niàn yán qí zài yù jiè bù kě chēng jì
如来心自念言：其在欲界不可称计
zhū tiān jí huì jí mó juàn shǔ guǐ shén luó chà shè jiàn
诸天集会，及魔眷属、鬼神罗刹，设见
pú sà shī zǐ hǒu bù zhé fā dào yì jiàn huān xǐ zhě yuán
菩萨狮子吼步辄发道意，见欢喜者缘
zhì wú wéi yòu zú xìng zǐ yì fó shù xià pú sà jí
致无为。又族姓子，诣佛树下，菩萨即
shí fàng dǐng xiàng guāng pǔ zhào mó gōng jí sān qiān dà qiān
时放顶相光，普照魔宫及三千大千
shì jiè yú qí guāng míng chū yī yīn shēng jīn shì zhǒng zǐ
世界，于其光明出一音声：今释种子
néng rén zhī zūn qì guó juān jiā jīn chéng wú shàng zhèng zhēn
能仁之尊，弃国捐家，今成无上正真
zhī dào yǐ guò rǔ jiè duō duó rén mín bù kě zī liàng
之道，已过汝界多度人民，不可贵量
kōng rǔ guó jìng yí dāng xún wǎng yǔ gòng zhàn dòu shí mó
空汝国境，宜当寻往与共战斗。时魔
wén sī shèn dà chóu dú yán sì bù bīng jù zú sān shí nà
闻斯甚大愁毒，严四部兵具足三十那
shù gāi jù wǎng yì fó shù yú shí pú sà yǐ zhì huì
术垓，俱往诣佛树。于时，菩萨以智慧
bǎo jiàn lì dà cí huì míng zhī shèng zǐ mó jīn bì zhū
宝建立大慈，慧明之胜紫磨金臂，诸
tiān lóng shén shì fàn suǒ jìng shí fàn zhì niàn
天、龙、神、释、梵所敬。时梵志念：

fàn tiān huà wǒ wǒ cóng fàn shēng mò néng chāo yú shì
梵天化我，我从梵生，莫能超踰，世
wú zūn shī fàn tiān wéi shàng rú lái niàn yuē wú zhì
无尊师，梵天为上。如来念曰：吾致
fàn tiān lìng zhòng rén jiàn zhū tiān lóng shén jiē yǐ yú
梵天令众人见。诸天、龙、神皆倚于
fàn fàn tiān yóu shàng qí shǒu lǐ fó yí dāng quàn zhù rú
梵，梵天犹尚稽首礼佛，宜当劝助如
yīng shuō fǎ ruò wú quàn qǐng rú lái bù shuō chéng fó
应说法。若无劝请，如来不说。承佛
wēi shén lìng fàn tiān lái yǐ fǎ zhù quàn jiǎ shǐ zhòng rén
威神，令梵天来以法助劝。假使众人
jìng niàn fàn tiān dāng quàn rú lái yú shì fàn tiān zì shě
敬念梵天当劝如来，于是梵天，自舍
qí gōng lái yì shì zūn dà fàn quàn fó zhuǎn fǎ lún shí
其宫来诣世尊，大梵劝佛转法轮时，
liù bǎi bā shí wàn fàn tiān jiē fā wú shàng zhèng zhēn dào yì
六百八十万梵天皆发无上正真道意，
xī tàn sòng yuē
悉叹颂曰：

fó zūn wú yǒu jí zuì shèng bù kě jí
佛尊无有极，最胜不可及，

xíng shàn quán fāng biàn shì yì wéi rú lái
行善权方便，是亦为如来。

fó gào huì shàng pú sà rú lái suǒ xiàn yú yāng
佛告慧上菩萨：如来所现余殃

yǒu shí shì yì shì zūn shàn quán fāng biàn dāng liǎo zhì chéng
有十，是亦世尊善权方便。当了至诚，

yù shǐ rú lái yǒu máo fā xiá bú jù zhí dé běn yù
欲使如来有毛发瑕，不具殖德本，欲

lìng yǒu duǎn xíng bú jù zú dǎi chéng zhèng jué zuò fó shù
令有短行不具足，逮成正觉坐佛树

zhě cǐ yì bù rán suǒ yǐ zhě hé chàng qīng bái fǎ
者，此亦不然。所以者何？畅清白法

wú yǒu zhòng xiá zú xìng zǐ yù zhī rú lái jiē yǐ tiǎn
无有众瑕。族姓子，欲知如来皆以殄

miè zhū bú shàn fǎ shì zūn wú ài kuàng fù lì huì ér
灭诸不善法，世尊无碍，况复立秽而

yǒu yú yāng fó wéi yī wáng chú yī qiè bìng wú yǒu yīn
有余殃？佛为医王，除一切病无有阴

gài yòu zhòng shēng gù shì xiàn yú xìn yù lìng zhòng shù
盖，祐众生故示现余衅，欲令众庶

hù shēn kǒu yì xiū qīng jìng xíng yóu rú zūn guì zú xìng
护身口意修清净行。由如尊贵族姓

yǒu zǐ gè cháng wáng jiā xí yú rǔ lào tǐ shēng chuāng
有子，各长王家习于乳酪，体生疮

jí shàng zhì jǐng xiàng fù cáng yì tòng dāng fú yī yào yīn
瘡上至颈项臆藏亦痛，当服医药饮

rǔ nǎi chú kùn ér huò chà fù mǔ niàn zhī xǐ qí dé
乳乃除困而获差，父母念之喜其得

chōu yòu zú xìng zǐ rú lái zhì zhēn wéi pǔ shì fù
瘳。又族姓子，如来至真为普世父，

chú qún lí nǎo shǐ huò ān yīn yǐ gù xiàn jí rén wén
除群犁恼使获安隐，以故现疾。人闻

yú yāng bù gǎn zuò zuì shì wéi pú sà shàn quán fāng biàn
余殃不敢作罪，是为菩萨善权方便。

yòu gào huì shàng pú sà wǎng xī jiǔ yuǎn shì shí
又告慧上菩萨：往昔久远世时

bù zhī zuì fú gù wéi zhòng rén shì xiàn yāng xìn rú lái
不知罪福，故为众人示现殃衅。如来

gù shuō wú wéi fǎ wáng bù lí sù zuì rǔ děng zhī lèi
故说：吾为法王不离宿罪，汝等之类

ān dé lí yāng yóu sī yǒu yán rú lái yǒng wú yú yāng
安得离殃。由斯有言如来永无余殃。

pì rú yǒu rén shàn xué shū shū jì xiào zhī shù jiào zhū
譬如有人善学书疏计校之术，教诸

tóng zǐ yù lìng chéng jiù wú suǒ bù zhī bù yǐ wéi ài
童子欲令成就，无所不知不以为碍，

xiǎo ér jiàn wén zé shòu xué liǎo shāo shāo dá běn rú lái
小儿见闻则受学了稍稍达本。如来

rú shì xī xué zhū fǎ wú suǒ bù bó shì xiàn yú yāng
如是悉学诸法无所不博，示现余殃

yù lìng zhòng shēng jù qīng jìng fǎ pì rú yǒu yī shǐ xué
欲令众生具清净法。譬如有医始学

zhì bìng jiě fāng xiǎo yào yīng bìng jiù liáo jì néng zì yù
治病，解方晓药应病救疗，既能自愈

guǎng néng yù rén zhuǎn fù jiē tàn dìng guāng fó shí nǎi
广能愈人转复嗟叹。锭光佛时，乃

yú bǐ shì yǒu wǔ bǎi gǔ rén rù hǎi qiú bǎo yǒu yì
于彼世，有五百贾人入海求宝。有异
xīn zhě xīn zuì shèn zhòng kāi qí zuì mén gōng xué xié shù
心者，心罪甚重开其罪门，工学邪术
yāng hài jù zéi guān gǔ rén mào zé shàng yǒu chuán yú shí
殃害剧贼，观贾人貌则上有船。于时
dǎo shī hào yuē jí cái hù zhòng gǔ rén suí shí xiāo xī
导师号曰吉财，护众贾人随时消息。
xiōng rén niàn yán jīn wǒ nìng kě xī hài gǔ rén dú qǔ
凶人念言：今我宁可悉害贾人独取
zhēn bǎo yú yán fú tí yǒu dà dǎo shī míng yuē dà āi
珍宝。于阎浮提有大导师名曰大哀，
shí mèi mèng zhōng hǎi shén yǔ zhī jiǎ zhòng zhī zhōng yǒu yī
时寐梦中海神语之：贾众之中有一
zéi rén xìng dà ě xīn jiē yù wēi méi wǔ bǎi gǔ rén
贼人兴大恶心，皆欲危没五百贾人，
dú yù qǔ bǎo jiǎ lìng shì jiàn zuì bù kě liàng suǒ
独欲取宝。假令事建，罪不可量。所
yǐ zhě hé cǐ wǔ bǎi gǔ rén jiē fā wú shàng zhèng zhēn
以者何？此五百贾人，皆发无上正真
dào yì lì bú tuì zhuǎn shè shǐ yù hài xīn bù huí hái
道意立不退转。设使遇害心不回还，
yóu qí yāng zuì yī yī pú sà héng dé chéng wú shàng zhèng
由其殃罪，一一菩萨行得成无上正
zhēn zhī dào zéi zhuì dì yù ruò gān suì shù qí zuì nǎi
真之道，贼坠地狱若干岁数其罪乃

jìng jīn rén dǎo shī dāng xíng quán biàn ér lìng cǐ rén bú
竟!今仁导师当行权变,而令此人不
gèng dì yù ruò gān zhī tòng shǐ zhòng gǔ rén bú bèi wēi
更地狱若干之痛,使众贾人不被危
hài qī rì sī wéi wú yú fāng biàn niàn yán wéi dāng
害。七日思惟无余方便,念言:唯当
qǔ zhī wēi qí mìng ěr jiǎ yǔ zhòng jiǎ zhě zé jiē xìng
取之危其命耳!假语众贾者则皆兴
nù dāng shā cǐ rén bì duò è qù fù zhòng zì niàn
怒,当杀此人必堕恶趣。复重自念:
shè wǒ dú shā yì dāng shòu zuì wú níng rěn zhī ruò bǎi
设我独杀亦当受罪,吾宁忍之,若百
qiān jié shòu dì yù nǎo bú lìng gǔ rén pǔ jiàn wēi hài
千劫受地狱恼,不令贾人普见危害
ér lìng yī zéi zhuì dì yù yě shí dà āi shī zé wéi
而令一贼坠地狱也。时大哀师则为
shuō fǎ lìng xīn xīn rán yǒng yuè wò mèi
说法,令心欣然踊跃卧寐。

fó yán zú xìng zǐ bǐ dà dǎo shī yóu zhòng gǔ
佛言:族姓子,彼大导师由众贾
rén xìng yú dà āi yǐ quán fāng biàn hài yī zéi mìng shòu
人兴于大哀,以权方便害一贼命,寿
zhōng zhī hòu shēng dì shí èr guāng yīn tiān shàng shí dà āi
终之后生第十二光音天上。时大哀
shī zé wú shēn yě yǐ sī fāng biàn yuè qiān jié shēng sǐ
师则吾身也,以斯方便越千劫生死,

sǐ zé shēng tiān tóng chuán wǔ bǎi gǔ rén sī xián jié
死则升天。同船五百贾人，斯贤劫

zhōng wǔ bǎi fó xìng zhě shì pú sà qǐ yǒu zuì huàn yuè
中五百佛兴者是。菩萨岂有罪患，越

chú zhōng shǐ mí bǎi qiān jié bù dāng chá fó ér yǒu qiān
除终始，弥百千劫不当察佛而有愆

jiù rú lái suǒ xiàn wéi zhòng shēng gù shí yǐ què lòu
咎！如来所现为众生故，时以阙漏

quán xiàn tiě yì rú lái dǎo zhī wēi shén suǒ dá suǒ yǐ
权现铁钺，如来蹈之威神所达。所以

zhě hé rú lái zhī shēn zé jīn gāng yě yòu zú xìng zǐ
者何？如来之身则金刚也。又族姓子，

shě wèi chéng zhōng yǒu èr shí rén fù yǔ èr shí rén gòng
舍卫城中有二十人，复与二十人共

wéi yuàn dí shí èr shí rén gè yù shè yuàn ér wēi hài
为怨敌。时二十人各欲摄怨而危害

zhī wéi zuì hòu shì xiàng sì fāng biàn bǐ èr shí rén
之，为最后世相伺方便。彼二十人

yù hài èr shí yuàn zhě chéng fó wēi shén xún yì rú lái
欲害二十怨者，承佛威神寻诣如来。

yú shí shì zūn huà sì shí rén yì yù quàn dǎo yī qiè
于时世尊化四十人，亦欲劝导一切

dà zhòng gào zūn zhě dà mù jiàn lián jīn yú cǐ dì dāng
大众，告尊者大目犍连：今于此地当

yǒu tiě yì zì rán lái chū rù fó yòu zú dà zhǐ yǔ
有铁钺自来，出入佛右足大指。语

wèi jìng yì zài fó qián mù lián bái fó jīn bá tiě yì
未竟鉞在佛前。目连白佛：今拔铁鉞

zhù yì shì jiè fó yán bù rán shí dà mù jiàn lián
著异世界。佛言：不然。时大目捷连，

yī jīng jìn lì yù bá tiě yì shì sān qiān dà qiān shì
以精进力欲拔铁鉞，是三千大千世

jiè wéi dà zhèn dòng bù néng yáo yì rú máo fā yě yú
界为大震动，不能摇鉞如毛发也。于

shí shì zūn zé wǎng fàn tiān yì zhé suí zhī rú lái hái
时世尊则往梵天，鉞辄随之；如来还

zuò yì zé zhù qián shì shí rú lái yòu shǒu qǔ yì
坐，鉞则住前。是时，如来右手取鉞

yǐ zú dǎo shàng mù lián bái fó rú lái běn zuì ér huò
以足踏上。目连白佛：如来本罪而获

yì yāng fó shí gào yuē xī yǔ wǔ bǎi gǔ rén gòng rù
鉞殃？佛时告曰：昔与五百贾人共入

dà hǎi shí yǒu yī rén xīn huái è yì wú shí hài zhī
大海，时有一人心怀恶意，吾时害之

shì qí yú yāng shí èr shí rén wén fó shuō cǐ zhuǎn
是其余殃。时二十人闻佛说此，转

xiàng wèi yán rú lái fǎ wáng yǐ dé zì zài shàng yǒu
相谓言：如来法王已得自在，尚有

yú yāng bù néng miè chú kuàng yú wú děng bú shòu zuì hū
余殃不能灭除，况于吾等不受罪乎？

jí lái yì fó huǐ guò zì shǒu rú lái yīng shí wéi shuō
即来诣佛悔过自首，如来应时为说

jīng fǎ fēn bié zuì fú lìng sì shí rén rù píng děng huì
经法分别罪福，令四十人入平等慧，
sān wàn èr qiān rén yuǎn chén lí gòu zhū fǎ yǎn jìng yīn
三万二千人远尘离垢诸法眼净。因
shì rú lái shì xiàn tiě yì shì yì pú sà shàn quán fāng
是如来示现铁钹，是亦菩萨善权方
biàn
便。

hé gù shì zūn yī lí zhòng bìng shì yǒu jí bìng
何故世尊已离众病示有疾病，
shǐ yī wáng qí yù ér hé tāng yào fó shí lì jiè èr
使医王耆域而合汤药？佛时立戒二
bǎi wǔ shí wèi jiǔ wǔ bǎi bǐ qiū zài tā shù jiān xíng
百五十，未久五百比丘在他树间行
dào xiàng yù zhōng bì xīn huái hú yí rú lái yǒu jiào
道，向欲终毕心怀狐疑：如来有教，
wéi yī yī yào liáo shēn zhòng bìng bù dé xí yú shí fó
唯以一药疗身众病不得习余。时佛
fā niàn yǐ hé fāng biàn lìng zhū bǐ qiū dé xí yú yào
发念：以何方便令诸比丘得习余药？
suǒ yǐ zhě hé jiǎ shǐ rú lái suí yì tīng zhě zé hòu
所以者何？假使如来随意听者，则后
shì rén huǐ sì xián jiè shì yǐ rú lái xíng quán hé yào
世人毁四贤诫，是以如来行权合药
rèn yú qí yù shí jìng jū tiān yǔ bǐ qiū yán zhū xián
任于耆域。时净居天语比丘言：诸贤

zhě yí gèng qiú yào wú dé wēi mìng zé xiàng wèi yán
者，宜更求药无得危命。则相谓言：
níng zì suì shēn bù huǐ fó jiè tiān dá xián zhě jīn zhě
宁自碎身不毁佛诫。天答贤者：今者
rú lái zé fǎ wáng yě lìng zhì xiǎo biàn gèng qiú yú yào
如来则法王也，令置小便更求余药，
kě gǎi suǒ xí ér mù suǒ fú yú shí bǐ qiū lí yí
可改所习而慕所服。于时比丘离疑
yóu yù nǎi qiú yì yào bìng jí chú yù zhòu yè qī rì
犹豫，乃求异药病即除愈，昼夜七日
dé wú zhù dào jiǎ shǐ rú lái bù xí tāng yào cǐ zhū
得无著道。假使如来不习汤药，此诸
bǐ qiū bù dé jiě tuō jiāng lái zhī shì yì dāng rú shì
比丘不得解脱。将来之世亦当如是，
qí shēn ān yīn rán hòu dé dào shì yì pú sà shàn quán
其身安隐然后得道。是亦菩萨善权
fāng biàn
方便。

hé gù rú lái zhòng dé pǔ jù yòu rù jù luò
何故如来众德普具，又入聚落
ér xíng fēn wèi kōng bō lái chū rú lái wú yāng mǐn guān
而行分卫空钵来出？如来无殃，愍观
hòu shì biān dì zhū guó ér xìng cí āi qí yǒu bǐ qiū
后世边地诸国而兴慈哀。其有比丘，
rù yú jùn guó xiàn yì qiū jù xíng fēn wèi zhě ér shēn
入于郡国县邑丘聚行分卫者，而身

báo fú suǒ qǐ bù dé xīn niàn rú lái gōng dé chōng
薄福所乞不得，心念：如来功德充

shèng wú liàng fú huì shí xíng fēn wèi shàng kōng bō chū
盛无量福会，时行分卫尚空钵出。

wǒ děng shàn běn suǒ zhí bù hóng qǐ kě yuàn shě ér bù
我等善本所殖不弘，岂可怨舍而不

qǐ hū? gù dāng fēn wèi yòng shì zhī gù rù chéng fēn wèi
乞乎？故当分卫。用是之故入城分卫

kōng bō lái chū yòu yún bì mó huà zhū fàn zhì zhǎng zhě
空钵来出。又云，弊魔化诸梵志长者

jiā shǐ bú gòng fó bù shī zhòng sēng wèi céng yǒu cǐ qí
家，使不供佛不施众僧。未曾有此其

mó bō xún wèi gǎn zuò wēi ráo gù rú lái jǔ fèi fú
魔波旬，未敢作威娆固如来沮废福

yì fó zhī shèng zhǐ suǒ biàn xiàn yě fàn zhì zhǎng zhě
意，佛之圣旨所变现也。梵志长者

yǒu cǐ yì xīn fēi shì běn yì fēi fó xiān fú bǐ
有此异心，非是本意，非佛鲜福。彼

shí zhòng rén wú suǒ shī zhě yòu jiàn rú lái kōng bō lái
时众人无所施者，又见如来空钵来

chū mó jiè tiān rén jiàn bú huò shàn shì zūn dé wú xīn
出，魔界天人见不获膳，世尊得无心

huái chàng wǎng zhòu yè yī xīn niàn rú lái jí dì zǐ zhòng
怀怅惘？昼夜一心念如来及弟子众

jiāng bì yōu yì jiàn fó dì zǐ xīn bù zēng jiǎn qián hòu
将必忧悒！见佛弟子，心不增减前后

shì děng qī wàn tiān zǐ zì tóu fó qián rú lái rú yīng
适等，七万天子自投佛前，如来如应

wéi shuō jīng fǎ jiē dé fǎ yǎn jìng shì yì pú sà shàn
为说经法皆得法眼净。是亦菩萨善

quán fāng biàn
权方便。

hé yǐ gù zhān zhē mó ní mù kuí xì fù fěi bàng
何以故旃遮摩尼木魁系腹诽谤

rú lái yì fēi shì zūn běn zhī yú yāng fó zhī wēi shén
如来？亦非世尊本之余殃，佛之威神

néng qǔ bào yì cóng zhì héng shā chà wài rú lái yǐ quán
能取暴意从置恒沙刹外，如来以权

xiàn sī fāng biàn dāng lái bǐ qiū huò yǒu chū jiā xíng zuò
现斯方便。当来比丘，或有出家行作

shā mén wéi rén suǒ bàng yǒu huái yí zhě guān fó shì zūn
沙门，为人所谤有怀疑者，观佛世尊

suī jiàn jī shàn xīn bú dòng zhuǎn bú què sù zuì niàn fó
虽见讥讪，心不动转不却宿罪，念佛

rú lái pǔ shèng zhī dé yóu fù ruò zī kuàng wǒ děng
如来普胜之德，犹复若兹，况我等

ér wú jī yì sī wéi cǐ yǐ yì jiā jīng jìn qīng jìng
而无讥议？思惟此已益加精进，清净

fèng jiè xīn bù huí zhuǎn jiǎ shǐ bào yì mèng zhōng fěi bàng
奉戒心不回转。假使暴意梦中诽谤，

shòu zhōng zhī hòu bù lí dì yù rú lái xī zhī lìng hù
寿终之后不离地狱，如来悉知令护

jìn jiè suǒ yǐ zhě hé rú lái zhī dé bù shě zhòng
禁戒。所以者何？如来之德不舍众

shēng shì wéi rú lái shàn quán fāng biàn
生，是为如来善权方便。

hé gù yì dào hài xū duō lì mái zhù shèng shù
何故异道害须多利，埋著胜树

jiān fó zhū tōng huì pǔ guān wú ài zhī dāng xìng nù
间？佛诸通慧普观无碍，知当兴怒，

zé yǐ shì xiàn rú sī bǐ xiàng shè bù yǐ rèn jiā xū
则以示现如斯比像。设不以刃加须

duō lì zhě xū duō lì huò tóu yú huàn fó jiě zhī nǚ
多利者，须多利或投余患。佛解知女

shòu mìng zhōng jìn shì gù bǐ lèi xiāng jiào shā zhī yuán
寿命终尽，是故彼类相教杀之。缘

xié yì xué shēn suǒ fàn hài bì fǎn zuì gū fó yǐ děng
邪异学身所犯害必反罪辜，佛以等

huì ér huà lì zhī yóu sī suǒ jiàn zēng yì qún shēng gōng
慧而化立之，由斯所建增益群生功

dé zhī běn shì yǐ rú lái qī rì bù rù chéng huà liù
德之本。是以如来七日不入城，化六

shí yì zhū tiān rù dào guò qī rì hòu qí sì bù zhòng
十亿诸天入道；过七日后其四部众，

jiē lái yì fó tīng fǎ bā wàn sì qiān rén huò píng děng
皆来诣佛听法，八万四千人获平等

huì sān yì rén dé dào jì wǎng lái bù hái guǒ zhèng shì
慧，三亿人得道迹往来不还果证。是

yì pú sà shàn quán fāng biàn
亦菩萨善权方便。

hé gù rú lái sān yuè shí mài rú lái sù dá,
何故如来三月食麦?如来素达,
suī fàn zhì qǐng fó bù dé mí wàng fó suǒ xìng huà suǒ
虽梵志请佛不得迷忘,佛所兴化。所
yǐ zhě hé jīn wǔ bǎi mǎ zhě xī fó dì zǐ yě
以者何?今五百马者,昔佛弟子也。
suǒ cóng shí yǐ qián shì jiē xué pú sà dà chéng gòng yǎng
所从食已,前世皆学菩萨大乘,供养
guò qù zhū shì zūn yǐ cóng è yǒu jiào fàn zhòng zuì yāng
过去诸世尊矣,从恶友教犯众罪殃
zhuì wéi chù shēng bǐ shí yòu yǒu wǔ bǎi mǎ shī yǒu pú
坠为畜生。彼时又有五百马师,有菩
sà míng rì zàng běn lì yuàn shēng qí zhōng pǔ huà sī
萨名日藏,本立愿生其中,普化斯
děng lìng fā dào yì shǐ hóng dà chéng huà zhū mǎ shī běn
等令发道意,使弘大乘化诸马师,本
fēi mǎ shī rú lái hù bǐ lìng zhū mǎ chù jiē dé shòu
非马师。如来护彼,令诸马畜皆得受
jué wéi yuán yī qiè rú lái bù shí wú suǒ zhì yuàn
决。为缘一切如来不食,无所志愿,
wēi dé néng huà wǎ shí dāo zhàng wéi měi yǐn shí sān qiān
威德能化瓦石刀杖为美饮食,三千
dà qiān shì jiè suǒ yǒu xī wéi gān shàn qí tè zhī wèi
大千世界所有,悉为甘膳奇特之味。

suǒ yǐ zhě hé shì zūn zì rán yǒu dà rén xiàngshàng wèi
所以者何？世尊自然有大人相上味

zhī wèi yǐ gù dāng zhī rú lái suǒ huà yǐn shí jiē
之味。以故当知，如来所化饮食皆

měi qī nián ā nán wèi dé dà āi xīn zì niàn yán
美。耆年阿难未得大哀，心自念言：

yún hé shì zūn shě zhuǎn lún shàn jīn nǎi fú mài fó zhī
云何世尊舍转轮膳今乃服麦？佛知

qí niàn yǐ wǔ bǎi mǎ shī zhī dé shí wǔ bǎi mǎ jiē
其念，以五百马师之德，时五百马皆

shí sù mìng dé jìn dào xīn wǔ bǎi pú sà fā dà cí
识宿命得近道心，五百菩萨发大慈

āi wǎng jìn rú lái wǔ bǎi mǎ shī zì jiǎn bàn lǐn yǐ
哀往覲如来，五百马师自减半廩以

yòng gòng fó juān wǔ bǎi mǎ gǔ gòng wǔ bǎi bī qiū mǎ
用供佛，捐五百马谷供五百比丘。马

shī jí mǎ jiē zì huǐ guò jiàn fó zhòng sēng jìng sān yuè
师及马皆自悔过，见佛众僧竟三月

yǐ wǔ bǎi mǎ mìng zhōng shēng dōu shù tiān wéi tiān suǒ
已，五百马命终生兜术天，为天所

jìng rú yīng shuō fǎ dé lì bú tuì zhuǎn dì dāng chéng
敬，如应说法，得立不退转地，当成

wú shàngzhèngzhēn zhī dào ā nán dé zhī suǒ shī gòng yǎng
无上正真之道。阿难得知所施供养，

shí gōng zhōng rén dé wèi céng yǒu lái bái fó yán wǒ děng
时宫中人得未曾有，来白佛言：我等

shēng zhǎng shēn gōng zhī nèi shì zūn ā nán wèi céng xí
生长深宫之内，世尊，阿难未曾习
cǐ ān yǐn huān xǐ qī rì bù shí zú xìng zǐ dāng
此安隐欢喜，七日不食。族姓子，当
zhī rú lái zhī shēn wú yǒu zuì yāng hòu shì huò yǒu chí
知如来之身无有罪殃，后世或有持
jiè zhī rén qǐng zhū shā mén ér bù shè gòng gù wéi bǐ
戒之人，请诸沙门而不设供，故为彼
xiàn shì wéi rú lái wéi rén suǒ qǐng suī bù gòng bàn bù
现。是为如来为人所请，虽不供办不
lìng qí rén duò yú zuì dì yòu wǔ bǎi bī qiū yǔ rú
令其人堕于罪地。又五百比丘与如
lái jù sān yuè yī xià sì bǎi bī qiū xī yǒu yù tài
来俱三月一夏，四百比丘悉有欲态
wú qīng jìng xiǎng shè dé měi shí yù yì suí shèng yòng
无清净想，设得美食欲意遂盛，用
cū shí gù yù xīn zé báo sān yuè zhī zhōng kě dé luó
粗食故欲心则薄，三月之中可得罗
hàn rú lái yǐ sī zhū xué bī qiū jí huà pú sà suí
汉。如来以斯诸学比丘及化菩萨，随
shí shì xiàn fēi zuì yāng yě shì yì rú lái shàn quán fāng
时示现非罪殃也。是亦如来善权方
biàn
便。

hé gù rú lái gào dà jiā shè yuē rǔ dāng shuō
何故如来告大迦叶曰：汝当说

jīng wú yāo bèi tòng shí bā qiān tiān zǐ běn dì zǐ
经，吾腰背痛？时八千天子，本弟子

xíng jiā shè suǒ huà yú shí lái huì lè yǎng sān bǎo yīn
行迦叶所化，于时来会乐仰三宝，殷

qín zài xíng wén shuō jué yì shè bǎi yì fó wéi shuō jīng
勤在行闻说觉意。设百亿佛为说经

fǎ zhōng bù néng jiě wéi jiā shè bǐ qiū néng dù zhī ěr
法终不能解，唯迦叶比丘能度之耳！

gù fó gào zhī fēn bié jué yì bā qiān tiān zǐ wén yì
故佛告之分别觉意，八千天子闻义

dé huì qí jí bìng zhě wǎng huì tīng jīng gè xīn niàn yán
得慧。其疾病者往会听经，各心念言：

rú lái fǎ wáng yīn shuō jué yì bìng jí chú yù wú děng
如来法王因说觉意病即除愈，吾等

yún hé bù tīng jīng hū hé yǐ gù zú xìng zǐ yù
云何不听经乎？何以故？族姓子，欲

huà zhū tiān jí bìng bǐ qiū shǐ chéng jīng dào shì xiàn yāo
化诸天及病比丘使承经道，示现腰

tòng gù rú lái yuē jiā shè shuō jīng lìng wǒ chú bìng
痛，故如来曰：迦叶说经，令我除病。

shì yì rú lái shàn quán fāng biàn
是亦如来善权方便。

hé gù rú lái shě yí guó bài ér fó tóu tòng
何故如来舍夷国败而佛头痛？

zhòng rén xī dāng niàn yán rú lái qīn shǔ bú jìn qí shòu
众人悉当念言：如来亲属不尽其寿，

hù lí shù yì zuò kū shù xià gào shì zhě yuē wú tóu
护黎庶意坐枯树下。告侍者曰：吾头
shèn tòng ěr shí zhū tiān jì yǒu cháng zhě sān qiān rén huì
甚痛。尔时，诸天计有常者三千人会，
chà lì zhī zhòng bù kě chēng shù wén gào ā nán tóu tòng
刹利之众不可称数，闻告阿难头痛
zhī jiù niàn yán rú lái shàng yǒu yú yāng wén jīng xún
之咎，念言：如来尚有余殃！闻经寻
huà tiān rén qī qiān shì yì rú lái shàn quán fāng biàn
化天人七千，是亦如来善权方便。

hé gù pī luó tuó fàn zhì yǐ wǔ bǎi shì ér mà
何故披罗陀梵志以五百事而骂

shì zūn shí fó mò rán hòu gèng chēng yù fó yì mò
世尊？时佛默然，后更称誉，佛亦默
rán yìng shí zì guī yī xīn huǐ guò wú suǒ fù yán
然，应时自归一心悔过，无所复言。

fó néng yàn què shǐ bù chū yán tóu xǐ zhì yú shū yì
佛能厌却使不出言，投徙置于殊异

zhī tǔ ěr shí huì zhōng zhū tiān shì rén wú shù zhī
之土。尔时，会中诸天世人无数之

zhòng jiàn fó rěn rǔ huì lì píngděng xīn róu hé yǎ sì
众，见佛忍辱慧力平等心柔和雅，四

qiān rén fā wú shàngzhèngzhēn dào yì rú lái chè dǔ dāng
千人发无上正真道意。如来彻睹当

lái yǒu suǒ huà gù xiàn mò rán fēi fó yú yāng shì yì
来有所化故现默然，非佛余殃。是亦

rú lái shàn quán fāng biàn
如来善权方便。

zú xìng zǐ tīng tiáo dá suǒ shēng cháng yǔ pú sà
族姓子，听调达所生常与菩萨

gòng xiāng ráo hài huái yuàn zēng xīn yù xiāng wēi hài shì
共相饶害，怀怨憎心欲相危害，是

yì rú lái pú sà fāng biàn
亦如来菩萨方便。

fó gào huì shàng pú sà zhū tiān wǎng lái yǒu suǒ
佛告慧上菩萨：诸天往来有所

qiú suǒ zé wéi jù hóng shī dù wú jí suǒ yǐ zhě hé
求索，则为具弘施度无极。所以者何？

duō suǒ ráo yì fù mǎn zhū yuàn fā qǐ yī qiè yǐ hé
多所饶益覆满诸愿发起一切。以何

yīn yuán xìng sī xíng hū jiǎ shǐ zhòng shēng ān jìng zì lì
因缘兴斯行乎？假使众生安净自利，

zé bù jiě shī bù zhī shòu zhě shì gù zhū tiān huà cóng
则不解施，不知受者，是故诸天化从

kōng lái yì pú sà suǒ shì qiú qī zī tóu mù shǒu
空来诣菩萨所，试求妻子、头目手

zú guó chéng qiū jù yìng shí pú sà zhōu mǎn suǒ yù yǒng
足、国城丘聚。应时菩萨周满所欲勇

huì wú nán zhòng rén jiàn zhī zé xiào bù shī fèng zūn suǒ
慧无难，众人见之则效布施，奉尊所

xíng wú suǒ jīn lìn wǒ děng yì dāng fā yuàn qiú fó xiū
行无所矜吝：我等亦当发愿求佛，修

xí jìn jiè bù gǎn huǐ shī shùn pú sà fǎ wèi céng wéi
习禁戒不敢毁失，顺菩萨法未曾违
shě chuí mà bú huì qīng yì bú hèn zé hóng rěn rǔ dù
舍，捶骂不恚轻易不恨。则弘忍辱度
wú jí yǐ sī jiào huà wú shù zhī zhòng qí zhū tiān rén
无极，以斯教化无数之众。其诸天人
jiàn yǒu yuàn lái zhī rú lái suǒ zé cháng jiè jìn shì yì
见有怨来诣如来所，则长戒禁。是亦
rú lái shàn quán fāng biàn fēi yú yāng zuì suǒ yǐ zhě hé?
如来善权方便，非余殃罪。所以者何？
gǎn lái shì zhě zé jiē quán yě xún jiē dǎo lì wú yāng
敢来试者则皆权也，寻皆导利无央
shù rén
数人。

qǔ yào yán zhī rú lái suǒ xiàn cán yǒu shí yāng
取要言之，如来所现残有十殃，
jiē dāng zhī fó xíng quán suí shí zhòng shù huái è duō chóng
皆当知佛行权随时。众庶怀恶多崇
fēi fǎ gù wéi xiàn yīng fēi yǒu yāng yě shǐ zhī qù
非法，故为现应，非有殃也。使知去
jiù zhì wú shàng huì rú lái suǒ tàn quán yí zuì zūn jiē
就至无上慧，如来所叹权宜最尊，皆
fēi yāng zuì dàn shì xiàn ěr zuò shì dé shì wén zhě
非殃罪，但示现耳！作是得是，闻者
sǒng jù bù gǎn wéi fēi yòu zú xìng zǐ guǎng xuān shàn quán
悚惧不敢为非。又族姓子，广宣善权

shí shí nǎi shuō fēi wéi xià yú báo fú zuò zhě yì fēi
时时乃说，非为下愚薄福祚者，亦非

shēng wén yuán jué suǒ zhī jiǎng yě suǒ yī zhě hé bǐ
声闻、缘觉所知讲也。所以者何？彼

děng wèi céng xué shàn quán fāng biàn wéi pú sà dà shì jiě
等未曾学善权方便，唯菩萨大士解

chàng shēn guī yù rú àn yè jiā zhōng rán huǒ xī zhào
畅深归。喻如闇夜家中燃火，悉照

shì nèi qī zǐ juàn shǔ pú sà rú shì qí yǒu wén shàn
室内妻子眷属。菩萨如是，其有闻善

quán dù wú jí zé xiǎo dá pú sà yī qiè suǒ xíng dāng
权度无极，则晓达菩萨一切所行，当

qín shùn xué wú běn suǒ xí fó zhǔ lèi rǔ zú xìng
勤顺学吾本所习。佛嘱累汝：族姓

zǐ zú xìng nǚ yù qiú fó dào qí yǒu jiǎng shuō shàn
子、族姓女，欲求佛道，其有讲说善

quán fāng biàn ruò bǎi qiān lǐ dāng wǎng shòu xué zé méng guāng
权方便，若百千里当往受学，则蒙光

míng suǒ yī zhě hé jiǎ néng tīng shòu rú sī xiàng fǎ zhě
明。所以者何？假能听受如斯像法者，

zé wéi xiǎn fā yī qiè jīng diǎn chú zhū yí wǎng shǐ wú
则为显发一切经典，除诸疑网使无

jié hèn
结恨。

ěr shí zhū tiān shì rén sì bù zhòng xián jiē tàn
尔时，诸天世人四部众咸皆叹

yuē qí yǒu wén sī quán biàn jīng zhě fēi fǎ qì rén duō
曰：其有闻斯权便经者，非法器人多
bú xìn lè
不信乐。

fó shuō jīng yǐ qī wàn èr qiān rén jiē fā wú
佛说经已，七万二千人皆发无
shàng zhèng zhēn dào yì
上正真道意。

ā nán bái fó dāng hé míng sī jīng yún hé fèng
阿难白佛：当何名斯经？云何奉
chí zhī
持之？

fó gào ā nán shì jīng míng shàn quán fāng biàn suǒ
佛告阿难：是经名《善权方便所
dù wú jí suí shí pǐn yě dāng chí dāng xíng
度无极随时品》也，当持当行。

fó shuō rú shì huì shàng pú sà jí bī qiū zhòng
佛说如是，慧上菩萨及比丘众，
pú sà dà shì zhū tiān lóng shén ā xū lún shì rén
菩萨大士、诸天龙神、阿须伦、世人，
mò bù huān xǐ
莫不欢喜。

yīn shì
音释

zé cè gé qiē fù jì jīn yě yōu duō luó
帻（侧革切覆髻巾也）。优多罗

mó nà fàn yǔ yè cí yún shàng zhì yī míng xiān huá
摩纳（梵语也此云上志一名燿华）。

kūn kǔ kūn qiē hú fā yě nán tí hé fàn yǔ
髡（苦昆切胡发也）。难提和（梵语

yě cí yún huān yù è wǔ gè qiē jīng jù mào
也此云欢豫）。愕（五各切惊遽貌）。

tà jī tà tā hé qiē chuáng xiá ér zhǎng zhě yuē tà jī
榻机（榻他盍切床狭而长者曰榻机

jū yǐ qiē píng qì yě jǐ àn zhī shǔ qú lú qú
居矣切凭器也几案之属）。毳毼（毳

qiáng yú qiē máo xí yě lú lì zhū qiē máo bù yě tà
强鱼切毛席也毼力朱切毛布也）。毼

dēng tà tā hé qiē dēng dōu néng qiē tà dēng bìng máo xí
毼（毼他盍切毼都能切毼毼并毛席

yě zǐ jiāng zhī qiē bù zǐ wèi wú liàng kě bǐ
也）。訾（将支切不訾谓无量可比

yě yóu yǔ qiú qiē liú yě chōu chǒu jiū qiē
也）。疣（羽求切瘤也）。瘳（丑鳩切

jí yù yě nǎo nú hào qiē yǔ nǎo tóng yǒu suǒ hèn
疾愈也）。恼（奴皓切与恼同有所恨

tòng yuē nǎo yòu shì wù náo xīn yě qiān qù gàn qiē
痛曰恼又事物挠心也）。讐（去干切

guò yě zuì yě yì yǔ zhí qiē jué yě xiōng yīn
过也罪也）。杙（与职切榘也）。凶（音

xiōng huò yě
凶祸也）。